

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : 'Ετησίᾳ δραχμαὶ 100. 'Εξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : 'Ετησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : 'Ετησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

'Οδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος

'Αθήναι 9 'Ιανουαρίου 1932

'Ετος 54ον.—'Αριθ. 6

PETER ROSEGGER

ΠΩΣ ΕΧΑΡΙΣΑ ΣΤΟΝ ΚΑΛΟ ΘΕΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΠΟΛΚΑ ΜΟΥ

Στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ "Αλπεντορφ
στέκεται, ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ "Αγιο Βῆ-
μα, ἓνα μεγάλο ἄγαλμα ποὺ παριστά-
νει ἓναν καθαλλάρη.

"Ο καθαλλάρης, πάνω στ' ἄλογο,
εἶναι ἓνας περήφανος πολεμιστὴς μὲ
θώρακα καὶ περικεφαλαία καὶ μ' ἓνα
κατάμαυρο μουστακάκι. Ἐχει βγαλ-
μένο τὸ κοφτερὸ σπαθί του καὶ μ'
αὐτὸ κόβει στὰ δύο τὸν μανδύα ποὺ
τοῦ κρέμεται ἀπὸ τοὺς ὤμους του.
Στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου του στέκει
σκυφτός καὶ ζωρμένος ἓνας ζητιά-
νος κουρελής.

"Όταν ἤμουν ἀκόμη ἓνας πιτσιρί-
κος τόσο μικρουλάκης, ὥστε τὸ κε-
φάλι μου ἔφθανε μόλις ὡς ἐκεῖ ποὺ
τέλειωνε τὸ σακκάκι τοῦ πατέρα μου,
ἡ μητέρα μου μ' ἔπαιρνε συχνὰ μαζὶ
τῆς καὶ πηγαίναμε σ' αὐτὴ τὴν ἐκ-
κλησιὰ. Γιατὶ δίπλα βρίσκεται ἓνα
παρεκκλήσι τῆς Παναγίας ὅπου ἡ
μητέρα μου πήγαινε ταχτικά γιὰ νὰ
προσκυνήσῃ καὶ νὰ προσευχηθῇ. Ἐ-
φθάναμε ἐκεῖ πρωτὶ-πρωτὶ, καὶ τύχαι-
νε πολλὰς φορὲς νὰ μὴ βρίσκεται πιά
οὔτε ἓνας ἄνθρωπος στὴν ἐκκλησιὰ,
καὶ νὰ σημαίνῃ μεσημέρι ἀπὸ τὸ ψη-
λὸ καμπαναριὸ καὶ ἡ μητέρα μου νὰ
εἶναι ἀκόμη γονατιστὴ μπροστὰ στὴν
Παναγία καὶ νὰ προσεύχεται.

"Εγὼ βαρυσόμουν νὰ κάθουμαι τό-
σες ὥρες ἀκίνητος. Προτιμοῦσα νὰ
πηγαίνω στὴν μεγάλη ἐκκλησιὰ καὶ
νὰ θαυμάζω τὸν ὄρατο καθαλλάρη.

Καὶ μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ γυρίζαμε
στὸ σπίτι μας κι' ἡ μητέρα μου μὲ
κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι, κι' ἔπρεπε
ἐγὼ νὰ κάνω τρία βήματα γιὰ νὰ
προφτάσω ἓνα δικό της, σήκωσα τὸ
μικρὸ μου κεφαλάκι, κοίταξα τὸ ἄγα-
θὸ τῆς πρόσωπο καὶ τὴ ρώτησα :

— Γιατί, καλὲ μητέρα, στέκεται
ὅλη ὥρα ὁ καθαλλάρης μέσ' στὴν

ἐκκλησιὰ καὶ γιατί δὲν πηδάει ἀπ'
τὸ παράθυρο νὰ βγῇ ἔξω στὸ δρόμο ;
Καὶ ἡ μητέρα μου εἶπε :

— Γιατί εἶσαι ἓνα τόσο κουτὸ παι-
δάκι καὶ γιατί ὁ καθαλλάρης δὲν εἶ-
ναι παρὰ ἓνα ἄγαλμα, τὸ ἄγαλμα τοῦ
"Αγίου Μαρτίνου, ποὺ ἦταν ἓνας πολὺ
καλὸς καὶ σπλαχνικὸς ἄνθρωπος καὶ

ποὺ τώρα βρίσκεται στὸν οὐρανό.

— Καὶ τ' ἄλογο εἶναι κι' αὐτὸ
στὸν οὐρανό, μητέρα ;

— Μόλις βροῦμε μιὰ καλὴ μεριά
νὰ κάτσουμε, τότε θὰ σοῦ πῶ μιὰ ἱ-
στορία γιὰ τὸν "Αγιο Μαρτίνο, εἶπε
ἡ μητέρα μου, κι' ἐξακολούθησε νὰ τρι-
προχωρῇ κι' ἐξακολούθησα νὰ τρι-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τὰ παιδάκια αὐτὰ φωτογραφήθηκαν σὲ μιὰ φωτοχρονιάτικη συγκέν-
τρωση, τὴ στιγμή ποὺ παρακολουθοῦσαν τὴν παράσταση κάποιου δραμα-
τίου, μετὰ τὴν τελετὴ τοῦ Δένδρου.

ποδίζω δίπλα της. Δεν έβλεπα την ώρα τότε να κάτσουμε, και κάθε λίγο της φώναζα :

— Μητέρα, να ιδώ είναι μια καλή θέση!

Μα εκείνη τραβούσε το δρόμο της και μονάχα όταν φθάσαμε στο ίσκιερό δάσος, σ' ένα μέρος όπου βρισκόταν μια πλατειά χαμηλή πέτρα, εκεί κάθισε και με κάθισε και μένα δίπλα της, έδεσε το τσεμπέρι της σφιχτότερα κάτω από το σαγόνι της κι' έμενε σιωπηλή, σά να είχε ξεχάσει ολότελα αυτό που μου υποσχέθηκε. Έγώ την κοίταζα στο στόμα, περιμένοντας πότε θα τ' ανοίξει για να μιλήσει και πότε πότε έρριχνα καμμία ματιά κατά το δάσος, έχοντας την εντύπωση, πως όπου νάναι, θα ιδώ τον άμορφο καθαλλάρη να ξεπροβάινει άνοιμα απ' τα δέντρα.

— Ναί, παιδί μου, άρχισε άξαφνα ή μητέρα μου, πάντοτε πρέπει να βοηθή κανείς τους φτωχούς σ' όνομα του Χριστού. Άλλά σαν τον Άγιο Μαρτίνο, δεν είναι πολλοί άρχόντοι σήμερα που γυρίζουνε καθαλλά σ' αλογά τους. Πώς το χειμώνα φυσάει παγωμένος ο βοριάς πάνω από τους κάμπους μας, αυτό το ξέρεις, και το δοκίμασες κιόλας πέρσου όταν σου πάγωσαν τα δαχτυλίδια. Από ένα τέτοιο κάμπο λοιπόν έτυχε να περνά κι' ο Άγιος Μαρτίνος ένα παγωμένο βράδυ του Νοέμβρη.

Η γή είναι κοκκαλιασμένη και κάθε φορά που πατάει το πόδι του το άλογο στο χώμα, χτυπάει σά να πατάει πάνω σε κρύσταλλο. Οί χιονόψυχες στριφογυρίζουν γύρω του και κρυσταλλιάζουν επάνω στα ρούχα του. Η νύχτα όπου νάναι πλάκωνε, και το άλογο βρίσκεται στη μέση του κάμπου, και ο καθαλλάρης τυλίγεται στη φαρδιά κάπα του όσο πιο σφιχτά μπορεί. Κι' εκεί, άγοράκι μου, που πηγαίνει έτσι, βλέπει έναν κακόμοιρο ζητιάνο ζαρωμένον πάνω σε μια πέτρα. Δεν έχει επάνω του παρά μονάχα μια κουρελιασμένη πόλκα και τρέμει από το κρύο και σηκώνει τα θολωμένα μάτια του κατά τον καθαλλάρη πάνω στο ψηλό του άλογο. Και μόλις τον βλέπει, παιδάκι μου, ο καθαλλάρης σταματάει ευθύς το άλογό του και φωνάζει στο ζητιάνο :

«—Ω, κακόμοιρε φτωχέ, τί να σου δώσω για να σε βοηθήσω. Χρήματα και διαμαντικά δεν έχω και το σπυρί μου δεν θα σου χρειαστεί! Με τί να σ' ελέησω;» Και ο ζητιάνος γέρνει το άσπρο του κεφάλι κι' άναστενάζει βαθειά. Μα ο καθαλλάρης τρα-

βάει το σπαθί του, βγάζει την κάπα του και την κόβει στη μέση. Το ένα κομμάτι το αφήνει να πέσει χάμω στο δύστυχο ξεπαγιασμένο γέρο :

«— Οικονομήσου με αυτό, φτωχέ άδελφέ μου!»

Με το άλλο τυλίγεται αυτός ο ίδιος όσο καλύτερα μπορεί και τραβάει το δρόμο του.

Αυτά μου είπε ή μητέρα μου, και με το παγωμένο της χειμωνιάτικο βράδυ χάλασε τόσο πολύ την όμορφη καλοκαιρινή ήμέρα, που σφιχτήκα επάνω της νοιούθοντας μια τρεμούλα σ' ελό μου το κορμί.

— Και δεν τέλειωσα ακόμη, παιδάκι μου, έξακολούθησε ή μητέρα μου. Γιατί μόλο που τώρα ξέρεις ποιος είναι ο καθαλλάρης στην εκκλησία, πρέπει να ακούσης και τα παρακάλια που δεν τα ξέρεις. Το βράδυ λοιπόν, εκεί που ο σπλαχνικός καθαλλάρης κοιμόταν στο στρώμα, του φανερώνεται μπροστά του ο ίδιος ζητιάνος που είχε ελεήσει πριν, και του δείχνει χαμογελώντας το κομμάτι από την κάπα του, του δείχνει τα σημάδια των καρφιών που έχει στα χέρια του, του δείχνει και το πρόσωπό του που πια δεν είναι γέριχο και ζαρωμένο, μα λάμπει σαν τον ήλιο. Ο άμοιρος ζητιάνος ήταν ο ίδιος ο Χριστός μας! Ναί, παιδάκι μου, ο Χριστός. Και τώρα πρέπει να σηκωθούμε και να πηγαίνουμε.

Και μ' αυτά τα λόγια σηκωθήκαμε και προχωρήσαμε στο δάσος.

Στο δρόμο, όπου να φτάσουμε στο σπίτι μας, απαντηθήκαμε με δυο ζητιάνους: τους κοίταξα και τους δυο καλά-καλά στο πρόσωπο. Γιατί είχα την ιδέα πως μπορούσε και κανένας απ' αυτούς να είναι ο καλός Θεός.

Κατά το βράδυ της ίδιας ήμέρας, όταν είχα βάλει κιόλας τα καλά μου ρούχα και βρισκόμουν πάλι με το χιλιοπαλωμένο καθημερινό βρακάκι μου κι' είχα κρατήσει μόνο την καινούργια σταχτιά μου πόλκα, ύστερα από χίλια παρακάλια που έκανα της μητέρας μου, με έστειλε στο κοπάδι. Έπρεπε να φέρω τα πρόβατα, που άνάμεσά τους ήταν κι' ένα κατάλευκο αρνάκι ολότελα δικό μου, και να τα μπάσω στο σταύλο.

Εκεί που έτρεχα χοροπηδώντας και πετούσα πέτρες για να πιτύχω τα χρυσά σύννεφα της δύσης, βλέπω έξαφνα πέρα, σε μια πέτρα, έναν γέρο, άσπρομάλλη, κουρελή να κάθεται ζαρωμένος. Κοντοστέκομαι έξαφνιασμένος, δεν κοιτάω να κάνω ούτε βήμα, και λέω από μέσα μου : «Τώρα όμως, αυτός εδώ είναι σίγουρα ο

καλός Θεούλης!». Άρχισα να τρέμω ολόκληρος απ' τη χαρά μου κι' απ' το φόβο μου και δεν ήξερα τί έπρεπε να κάνω.

Αν είναι ο καλός Θεός, τότε δίχως άλλο πρέπει κάτι να του δώσω. Αν τρέξω σπίτι και φωνάξω τη μητέρα μου, όπου να έρθει εκείνη και να ιδώ, μπορεί αυτός να έχω φύγει, και τότε θα είναι μεγάλη ντροπή. Μοῦ φαίνεται πως τούτος είναι δίχως άλλο, γιατί έτσι έμοιαζε και ο φτωχός ζητιάνος που άπάντησε στο δρόμο του ο καθαλλάρης.

Σύρθηκα λίγα βήματα πάρα πίσω και άρχισα να τραβάω τη σταχτιά πολκούλα μου. Δεν ήταν και τόσο εύκολο, γιατί μοῦ έρχόταν κολλητή στο κορμί μου και ή προσπάθεια μ' έκανε ν' άγκομαχώ κι' εγώ δεν ήθελα να με πάρη εϊδηση ο ζητιάνος.

Είχα ένα κίτρινο σουγιαδάκι, κατακίνουργο και φρεσκοακονισμένο. Το έβγαλα απ' την τσέπη μου, έβαλα την πολκούλα μου άνάμεσα στα γόνατά μου, και άρχισα να τη σχίζω στη μέση.

Μόλις τελείωσα, σύρθηκα ως το ζητιάνο, που φαινόταν μισοκοιμισμένος, και του έβαλα πάνω απ' το κεφάλι του το ένα κομμάτι από την πόλκα μου.

— Οικονομήσου μ' αυτό, φτωχέ άδελφέ μου! είπα σιγά από μέσα μου. Ύστερα πήρα το άλλο κομμάτι στο χέρι, έρριξα μια κρυφή ματιά άκόμη στον καλό Θεό και χούγιαξα τα πρόβατα κατά το σταύλο.

Τή νύχτα θα έλθω δίχως άλλο, συλλογιόμουν, και τότε θα τον δοῦν και ο πατέρας και ή μητέρα, και αν θέλη να μείνη μαζί μας, μπορούμε να του δώσουμε τη σοφίτα, ή να τον βάλουμε στο εικονοστάσι.

Ήμουν ξαπλωμένος στην καουνίτσα μου, κοντά στον πατέρα και στη μητέρα, και δεν μ' έπερνε ύπνος. Η νύχτα πέρασε κι' εκείνος που περίμενα δεν παρουσιάστηκε.

Πρωί-πρωί όμως, την ώρα που ο πετεινός φώναζε τους δούλους και τις δούλες να σηκωθούν από τα κρεβάτια τους, και στην αυλή μας άρχιζε κιόλας ή πρωινή δουλειά, ήρθε ένας γέρος — γέρο-Μιχαλίδ, τον φώναζαν — και ζήτησε τον πατέρα μου και του έδωσε το κομμάτι από την πόλκα μου, που του είχα κάνει έλεημοσύνη, και του είπε πως το περασμένο βράδυ το είχα κομματιάσει από τη φόρκα μου και του το είχα πετάξει στο κεφάλι, καθώς είχε γύρει λιγάκι να ξεκουραστεί πέρα στο λιβάδι!

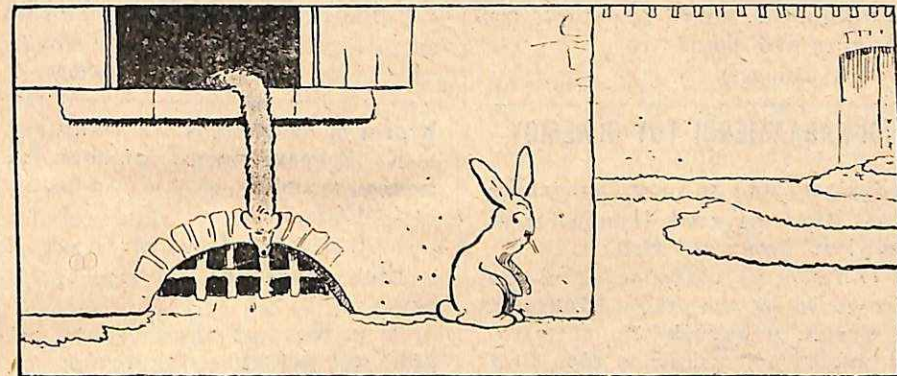
Σε λίγη ώρα ήρθε ο πατέρας μου

ΝΕΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Σ'.

Όμορφος φαινόταν ο τόπος. Έξοχή πάλι, έννοείται, αλλά όχι πολύ μακριά από ένα μεγάλο χωριό. Πολλά δέντρα, πολλά νερά, πολλά πουλιά, και κάμποσα χαριτωμένα έξοχικά σπιτάκια, σπαρμένα μέσα στην πρασινάδα. Σ' αυτά δεν καθόνταν χωριάτες, παρά πλούσιοι άνθρωποι από τη χώρα, που περνούσαν το καλοκαίρι τους στην έξοχή. Μερικοί μάλιστα έμεναν εκεί χειμώνα-καλοκαίρι, γιατί ή πόλη ήταν κοντά κι' υπήρχε καλή συγκοινωνία με λεωφορεία, αυτοκίνητα, τραμ κτλ.

Αυτά μοῦ είπαν μερικά καλά και φιλόξενα κουνέλια του τόπου, που με περιποιήθηκαν πολύ, σαν ξένο, και γίναμε άμέσως φίλοι. Όσοσο δεν βρισκόμαστε μαζί νύχτα-μέρα, γιατί έμένα μοῦ άρεσε πάντα ή μοναξιά. Πήγαινα συνήθως στα πιο άπόμερα, στα πιο έρημικά μέρη, και καθόμουν μόνος ολάκερες ώρες να ρεμβάζω, σαν ποιητής που είμαι. Κι' αν έβλεπα από μακριά κανένα φίλο μου—κουνέλι ή άλλο ζώο όμορφου—έστριβα για να το άποφύγω.

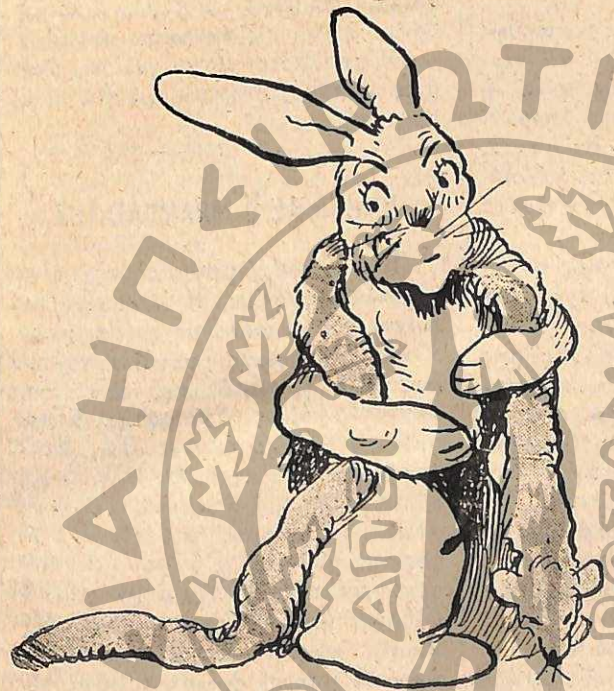
Μια μέρα, εκεί που γύριζα, βοέθηκα μπροστά σ' ένα σπίτι, από τα έξοχικά εκείνα που σās είπα, και σηκώνοντας τα μάτια, είδα μια μακριά γούνα του λαίμου, κρεμασμένη από ένα παράθυρο του ισόγειου.

Γιατί άραγε την είχαν εκεί; Είχε βραχεί, και την έβαλαν στο παράθυρο να στεγνώσει; μύριζε ναφθαλίνη και την έβαλαν στον άέρα να ξεμυρίσει; Δεν ξέρω. Καθώς την κοίταξα όμως, μοῦ ήρθε ή ιδέα πως ή γούνα αυτή μπορούσε να μοῦ είναι χρήσιμη.

Άλήθεια ήμουν ποιητής, αλλά τα τόσα που είδα κι' έπαθα στη ζωή μου, με είχαν κάνει και πρακτικό...

Κανένας δεν ήταν απέξω απ' το σπίτι, κανένας δεν θα μ' έβλεπε για να μ' έμποδισή. Κι' άφου δίστασα λίγο, άποφάσισα να πάρω εκείνη τη γούνα και να την κρατήσω για δική μου.

Την άρπαξα πραγματικώς, απομακρύνθηκα από το σπίτι όσο πιο γρήγορα μπορούσα, κρύφτηκα σαν τον κλέφτη μέσα στο δάσος, και τη φόρεσα. Γρήγορα όμως είδα πως μοῦ ήταν περιττή και όχληρη. Πολύ

και στάθηκε μπροστά στο κρεβατάκι μου, με το ένα χέρι του πίσω απ' τη ράχη.

—Έλα δώ, μικρέ, για πές μου, που βρίσκεται ή κυριακάτικη σου ή πόλκα;

Το χέρι το κρυμμένο πίσω από τη ράχη μ' έβαλε ευθύς σε μεγάλο φόβο. Έκρυψα το πρόσωπό μου και φώναξα κλαίγοντας :

—Εγώ, πατέρα, ένόμισα πως το χάρισα στον καλό Θεό :

—Μα το Θεό, παιδί μου, εσύ δεν είσαι στα καλά σου, φώναξε ο πατέρας μου. Είσαι πολύ έξυπνος για να ζήσης και πολύ κουτός για να πεθάνης. Έσένα σου αξίζει να φας με το σκουπόξυλο τόσο ξύλο, που δεν τ' έχεις ξαναφάει στη ζωή σου!

Μ' αυτά τα λόγια ξερόβαλε το χέρι του, που κρατούσε ένα μάτσο βέργες, κι' εγώ στο θέαμα αυτό έβαλα μια φωνή σπαραξικάρδια.

Στη στιγμή έτρεξε μέσα ή μάνα μου. Σπάνια τύχαινε να μπή στη μέση όταν με μάλλωνε ο πατέρας μου, μα τούτη την φορά τον έπιασε απ' το χέρι και του είπε :

—Η πόλκα είναι εύκολο να μπλωθή, μη στενοχωριέσαι γι' αυτό. Τώρα όμως έλα μαζί μου, έχω κάτι να σου πω.

Τον πήρε και πήγαν μέσα στην κουζίνα: νομίζω πως εκεί θα του μίλησε για την ιστορία του Αγίου Μαρτίνου.

Ύστερα από λίγο ήρθαν πάλι μες στην κάμαρα.

Ο πατέρας είπε με φωνή πνιγμένη :

—Ήούχασε, δεν έχεις να πάθης τίποτα.

Και ή μητέρα ήρθε και μοῦ ψιθύρισε σ' αὐτί :

—Καλά έκανες που ήθελες να δώσης την πόλκα σου στον καλό Θεό, αλλά καλύτερα ακόμη θα είναι αν τη χαρίσουμε στο φτωχό παιδάκι του καρβουνιάρη. Σε κάθε φτωχό είναι κρυμμένος ο καλός Θεός. Βλέπεις, κι' ο Άγιος Μαρτίνος το ήξερε αυτό. Έτσι και τώρα, άγοράκι μου, σήκω γρήγορα και ντύσου. Ο πατέρας κρατάει ακόμη μια βέργα στα χέρια του.

(Από το Γερμανικό) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΒΡΟΧΗ

Βροχή άσταμάτιστη όλημέρα
Κι' οί στάλες στάχαρα κλωνιά:
Στον άτριχύμστον άέρα
Σά δάκρυα κι' άναφυλλητά.
(Από τα ε' Αντίφωνα) Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

μακριά, σερόνταν χάμω και με δυσκόλευε στο περπάτημα. Και πολύ ζεστή, με άναβε, με ὕδρωνε φοβερὰ, Μὰ φυσικά! μήπως κάθε κουνέλι δὲν ἔχει τὴ γούνα του; εἶναι ἀνάγκη νὰ φορῇ κι' ἄλλη, ψεύτικη; Κι' ἄρχισα νὰ μετανοιώνω πολὺ πού τὴν ἔκλεψα ἔτσι, χωρὶς λόγο, καὶ νὰ συλλογιέμαι τὴν καϊμένη τὴν κυρία πού τὴν εἶχε καὶ τὴ φοροῦσε ὅταν ἔκανε κρού. Αὐτὴ μάστιχα, τὴ χρειάζονταν. Γιατί δὲν εἶχε γούνα φυσική. Ἐγὼ ὅμως τί τὴν ἤθελα, τί θὰ τὴν ἔκανα;

Ὡστόσο, μιὰ φορὰ πού τὴν εἶχα κάνει δική μου, συλλογιζόμουν πὼς ἔπρεπε νὰ τῆς βρῶ μιὰ χρησιμότητα. Καὶ δὸς του, δὸς του, τῆς βρῆκα. Καὶ ξέρετε πὼς; Οὐμῆθηκα ἄξαφνα τὸ παλιοπάπουσο ἐκεῖνο στὸ ξερό-κλαδο πού με τρώαζε γιατί τὸ πῆρα γιὰ φίδι. Μὰ κι' ἡ γούνα σὰν ἓνα φίδι ἔμοιαζε, ἓνα πελώριο φίδι τριχωτό...

Καλά, θ' ἵ πῆτε κι' ἐπειδὴ ἔμοιαζε σὰ φίδι, μπορούσα τάχα νὰ τὴ μεταχειριστώ, νὰ τὴ χρησιμοποιοῦν; — Βεβαίωτα! Καὶ με τί τρόπο, θὰ τὸ ἴδτε μεθ' αὐτοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Μὴν τρέχετε! Περιμένετε κι' ἐμᾶς! στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ...

Ὁ Τάκης με τραβοῦσε ἀπ' τὸ μανδύα γιὰ νὰ με προτάξῃ. Γλύστρησα κι' ἔπεσα, παρασύροντας κι' αὐτόν. Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε τόσο δυνατά, πὺλ κόντευα νὰ λιγοθυμίσω.

— Τὸ τέλος, σκέφθηκα μ' ἀγωνία.

Κάποιος, στὴν ἀτακτη αὐτὴ φυγῇ, μοῦ πάτησε τὰ χέρια. Μὰ τὰ πέταλα τῆς ἀρβίλας του δὲ μοῦ δώσανε κα-νένα μόνο, τόσο ἦταν μουδιασμένα ἀπ' τὸ κρύο.

Ὁ Τάκης με τραβοῦσε. Κατόρθωσα νὰ σηκωθῶ. Εἶχε πάψει νὰ χιονίζει. Χωρὶς νὰ καταλάβω γιατί, ἡ γῆ μοῦ φαινόταν σὰν ἓνας ἀπέραντος μαρμαρωμένος τάφος. Κι' ἡ σκιά, πού ἀρχίζει δεκα βήματα πὺλ μακριά, ποῖς ξέρει τί ἀνθρωπόμορφα τέρατα ἔκρυβε!

Ὁ Τάκης κι' ἐγὼ εἶχαμε μείνει πίσω. Ἀρχίσαμε πάλι νὰ τρέχουμε ἢ μάλλον νὰ προσπαθοῦμε νὰ τρέξουμε. Βλέπαμε μακριὰ μπροστὰ μας μικρὰ μαῦρα κινητὰ σημεῖα πάνω στὸ χιόνι, τοὺς συντρόφους μας, πού εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ μᾶς. Τὰ οὐράσματα γίνονταν σπαραχτικά. Δὲν ἦταν πιά μόνο ὁ φόβος γιὰ τοὺς ἀνθρώπινους ἐχθρούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ θηρία πού εἶχαν ἔρθει σύμμαχοί τους.

Τὰ φῶτα τοῦ στρατόπεδου ἀρχισαν ξαφνικά νὰ βγαίνουν, ἓνα-ἓνα, ἀπ' τὸ σκοτάδι. Ἐπειτα εἰς μισόσβηστες φωτιές ὅπου εἶχαν σουβλίσει ἀρ-νί. Ἐνας στρατιώτης φάνηκε. Γλύστρησα κι' ἔπεσα πάλι. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἔκανα καμμιά προσπάθεια νὰ σηκωθῶ. Εἶχα φθάσει στὸ λιμάνι. Τώρα πιά δὲ μ' ἔκοφτε γιὰ τίποτα. Ἀς με σήκωναν...

* *

Ὁ χορὸς ἐξακολουθεῖ στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς θάλας, πού τὴν κάνουν

βαρεῖα εἰς ἀναπνοὲς κι' ἡ φωτιά.

Κι' ἔξαφνα κάποιος σιγώνει ἓνα ποτήρι σαμπάνια.

— Εἰβίβα!

— Καὶ τοῦ χρόνου στὴν Ἀγκυρά! Εἶναι μεσάνυχτα. Ὁ θόρυβος αὐ-ξάνει.

Ἡ κ. Κ... με τὴν δλόχρυση φορεσιά της μοῦ τείνει ἓνα ποτήρι.

— Πιές, πιές, δὲν πειράζει γιὰ μιὰ φορὰ!

Σκύβει λίγο ἀπάνω μου.

— Ἐλα, ἔλα, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ στενοχωριέσαι! Φταῖνε αὐτὲς οἱ παλαδὲς πού σὰς κάνανε νὰ τρέχετε ἄδικα. Περιμένω νὰ πάμε νὰ κοιμηθούμε γιὰ νὰ τίς κανονίσω καλά!

Οἱ «παλαδὲς» εἶχαν γυρίσει, ὅταν μεῖς οἱ κακόμοιροι φύγαμε γιὰ νὰ τίς βροῦμε!...

ΑΛΕΞ. Σ. ΒΕΪ'ΝΟΓΛΟΥ

Η ΝΙΝΑ ΚΙ' Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΤΗΣ

Ἡ Νίνα κι' ὁ μπαμπὰς της εἶναι οἱ καλύτεροι φίλοι. Ἡ Νίνα εἶναι μιὰ μικρὴ τσαχπινούλα με ξανθὰ μπουκλωτὰ μαλλιά καὶ μεγάλα γαλανὰ μάτια. Ὁ μπαμπὰς της εἶναι ἓνας σεβαστὸς κύριος με τὰ μαλλιά ἀπρι-σμένα στοὺς κροτάφους. Τῆς Νίνας δὲν τῆς ἀρέσει αὐτό. Θάθελε νὰ μὴν ἔβλεπε οὔτε μιὰ ἄσπρη τριχίτσα στὸ κεφάλι τοῦ μπαμπὰ της. Πολλὲς φο-ρὲς τὸν μαλώνει γι' αὐτό: "Ἀν παν-τρεῦσταν πὺλ νέος τὴ μαμά της, δὲ θάβλεπε ἡ κορούλα του, ἀπὸ τόσο μικρὴ, αὐτὰ τ' ἄσπρα μαλλιά. Μὰ τώρα δὲ μπορεί νὰ γίνῃ τίποτα. Ὅσο ἡ Νινούλα θὰ μεγαλώνῃ καὶ θὰ γί-νεται μιὰ πολὺ ὠραία κοπέλλα—ὅ-πως ἀπὸ τώρα δείχνει— τόσο οἱ ἄ-σπρες τρίχες θὰ πληθαίνουν στὸ κε-φάλι τοῦ μπαμπὰ. Καὶ θάρθῃ μιὰ ἐ-ποχὴ πού ἡ Νίνα θὰ βγαίνῃ περίπα-το κρατώντας ἀπὸ τὸ μπράτσο ἓνα κατ' αὐτοῦ γεροντάκι!

Ἀγαπάει βέβαια ἡ Νίνα καὶ τὴν

μαμά της, — πού αὐτὴ εἶν' ἀκέρμη νέα — μὰ ἡ ἀγάπη της γιὰ τὸ μπα-μπὰ εἶν' ἄλλο πράγμα. Ἀν τὴ ρω-τήστε καμμιά φορὰ ποῖα εἶναι ἡ κα-λύτερή της φίλη, θὰ σὰς φέρει, τρα-δώντας ἀπ' τὸ χέρι, τὸ μπαμπὰ της καὶ θὰ σὰς πῇ: νά, αὐτὸς εἶναι! Κι' εἶν' ἡ ἀλήθεια πὼς συνεννοοῦνται τόσο καλὰ οἱ δύο τους.

Σὲ λίγες μέρες θὰ εἶναι ἡ γιορτὴ τοῦ μπαμπὰ. Τὴν περιμένει αὐτὴ τὴ μέρα ἡ Νίνα ἀπὸ πολὺν καιρὸ τώρα. Τοῦ ἐτοιμάζει πολλὰς εὐχάριστες ἐκ-πληξίσεις. Γι' αὐτὸ φαίνεται τόσο ἀ-πασχολημένη. Κι' ὁ μπαμπὰς της, πού τὴ βλέπει νὰ ἐξαφανίζεται τόσες φορὲς ἀπὸ μπροστὰ του, δὲν ἀπορεῖ. Κάτι μαντεύει καὶ χαμογελά.

Τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς, ἡ Νινούλα εἶναι σωστὸς ἄγγελος με τὸ καινούργιο ρῶζ φορεμά της. Ἀστράφτει ἀπὸ χαρὰ. Πῆγε στὴν κάμαρα τοῦ μπα-μπὰ της, τὸν φίλησε, τοῦ εὐχήθηκε «χρόνια πολλὰ» καὶ τοῦ προσέφερε τὸ δῶρο της: μιὰ μακρυὰ ρόμπα τῆς κάμαρας κεντημένη ὅλη με τὰ χέ-ρια της. Ὁ μπαμπὰς μένει μ' ἀνοι-χτὸ τὸ στόμα ἀπ' τὸ θαυμασμό του. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ὠραία κεντήματα βγή-κανε ἀπ' τὰ χεράκια τῆς κορούλας του! Μ' αὐτὴ θὰ γίνῃ περίφημη κεν-τήστρα! Τὴ φιλεῖ στὰ δύο της κα-τακόκκινα μαγουλάκια. Τώρα ἡ Νίνα ἐτοιμάζεται νὰ δεχτεῖ, μαζί με τὴν μαμά της, τίς ἐπισκέψεις. Θάρθουνε καὶ πολλὲς φίλες της: ἡ Δώρα, ἡ Γιώτα, ἡ Πόπη... Αὐτὲς θὰ τίς κρα-τήσῃ ὅλη τὴ μέρα κοντὰ της. Θὰ φᾶνε μαζί! (καὶ τί δὲν τοὺς ἔχει ἐτοι-μάσει! ὡς καὶ κρέμα καραμελὲς πού εἶ-ναι ἡ ἀδυναμία τῆς Πόπης). Ἐπειτα θὰ φροντίσῃ ὅλους νὰ τοὺς διασκεδάσῃ: θὰ τοὺς παίξῃ πιάνο, θὰ τοὺς τρα-γουδήσῃ... Ἡ Νινούλα δὲν εἶναι ἀπὸ κείνα τὰ κατὰ κορίτσια πού ντρέπονται με τὸ τίποτα. Ξέρει πότε πρέπει νὰ πῇ τὸ ναὶ καὶ πότε τὸ ὄχι, ὅταν τὴν παρακαλοῦν νὰ κάνῃ κάτι.

Τὴν ἄλλη μέρα θ' ἀρχίσῃ πάλι τὴ συνηθισμένη της ζωὴ. Αὐτὸ δὲν τὴ στενοχωρεῖ τὴ Νινούλα καθόλου. Θὰ κάνει τοὺς τακτικούς περιπάτους της με τὸ μπαμπὰ καὶ θὰ παίζει μαζί του, ὅπως θάκανε με τὴν πὺλ στενὴ της φίλη. Μ' ἓνα τέτοιο μπαμπὰ δὲ μπορεί κανεὶς νὰ στενοχωρηθῇ ποτέ.

Ἐνα μόνον θὰ τὴ λυπῇ: οἱ μικρὲς ἄσπρες τρίχες πού τῆς λένε πὼς ὁ μεγάλος της φίλος ἀρχίζει νὰ γερᾷ...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΠΟΤΕ!

(ὑπὸ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ)

Ἐναδελέπω μ' ἐξαιρετικὴ ζωηρό-τητα μιὰ κούκλα, πού, ὅταν ἤμουν ὀκτὼ χρονῶν, εἶχαν ἐκθέσει σ' ἓνα ἄθλιο μαγαζὶ τῆς ὁδοῦ Σηκουάνας. Πὼς ἔφτασε νὰ μᾶρσῃ αὐτὴ ἡ κούκλα, δὲν ξέρω. Ἦμουν πολὺ πε-ρήφανος πού ἤμουν ἀγόρι. Περιφρο-νοῦσα τὰ μικρὰ κι' ἐπερίμενα ἀνυ-πόμονα τὴ στιγμή (ἀλλοίμονο, ἔχει ἔρθῃ) πού ἓνα ἀγκαθωτὸ γένι θά-βγαινε στὸ σαγόνι μου. Ἐπαίξα-τοὺς στρατιώτες καί, γιὰ νὰ ταῖζω τὸ ξύλινο ἀλογάκι μου, λεηλατοῦσα τὰ φυτὰ πού ἡ καϊμένη ἡ μητέρα μου καλλιεργοῦσε στὸ παράθυρο. Κα-λὰ αὐτὰ ἦταν παιχνίδια ἀγορίστια, συλλογιέμαι. Κι' ὅμως εἶχα ποθῇ-σει μιὰ κούκλα.

Ἐκείνη πού ἀγαποῦσα ἦταν τοῦ-λάχιστο ὁμορφῇ: Κάθε ἄλλο! Τὴ βλέπω ἀκόμη. Εἶχε μιὰ βούλα ἀπὸ κοκκινόχρωμα στὸ κάθε μάγουλο, μπράτσα κοντὰ καὶ ἀδρανῇ, καὶ ἀπαί-σια χέρια ἀπὸ ξύλο. Τὸ φοιρᾶτο φου-στάνι της στερεωνόταν ἀπάνω της με-δὺο καρφίτσες. Ἦταν μιὰ κούκλα κα-κοῦ γούστου, πού θάκανε ἐντύπωση στὰ πρόστυα.

Ἐναθυμάμαι καλὰ ὅτι, ἂν καὶ ἤ-μουν μικρὸς—δὲν εἶχα φορέσει ἀκόμη μακρυὰ πανταλόνια, — καταλάβεινα πολὺ ζωηρά, ὅτι αὐτὴ ἡ κούκλα ἦταν ἀχαρῇ, ἀχαρμπῇ, χοντροφτιασμένη καὶ ἀκαλαίσθητη. Μὰ τὴν ἀγαποῦσα παρ' ὅλ' αὐτὰ, τὴν ἀγαποῦσα γιὰ ὅλ' αὐτὰ. Τὴν ἤθελα! Ἐπινοοῦσα φοβερὰ τεχνάσματα γιὰ νὰ υποχρεώ-νω τὴ Βιργίνια, τὴ νταντὰ μου, νὰ με περνᾷ ἀπὸ τὸ μικρὸ μαγαζὶ τῆς ὁδοῦ Σηκουάνας.

Ἐστῆριζα τὴ μύτη μου στὸ τζάμι, κι' ἐχρειάζονταν νὰ με τραβᾷ ἡ νταν-τὰ μου ἀπὸ τὸ μπράτσο: «Κύριε Συλ-βέστρε, εἶναι ἀργὰ καὶ ἡ μαμμά σας θὰ σὰς μαλώσῃ».

Ὁ κ. Συλβέστρος δὲν πολυλογά-ριζε τότε τὰ μαλώματα, ἀλλὰ ἡ νταντὰ του τὸν σήκωνε στὰ χέρια, σὰν πούπουλο, καὶ ὁ κ. Συλβέστρος ὑποχωροῦσε στὴ βία.

Τέλος μιὰ ἡμέρα—ἡμέρα πού δὲν θὰ τὴ λησμονήσω ποτέ,—ἡ νταντὰ μου μ' ἐπῆγε στοῦ θεῖου μου, τοῦ καπε-τάν-Βίκτωρα, πού με εἶχε προσκα-λέσει νὰ φάω. Ἐθαύμαζα πολὺ τὸ θεῖο μου τὸν πλοίαρχο, τόσο γιατί εἶχε κάψει τὸ τελευταῖο του φουσέκι στὸ Βατερλώ, ὅσο καὶ γιατί ἐτοιμάζε-μό-νος του στὸ τραπέζι τῆς μητέρας μου μιὰ σάλτσα ἀπὸ ψωμί καὶ σκόρδο, πού τὴν ἔρριχνε κατόπιν ἡ μητέρα μου στὴ σαλάτα τῶν ἀντιδῶν. Αὐτὸ

τῷδρισκα πολὺ ὁμορφῇ. Ὁ θεῖος μου Βίκτωρας μοῦ ἐνέπνεε ἐπίσης πολὺ τὸ σεβασμὸ με τὴ μακριὰ ρεντιγ-κότα του, τὴ γεμάτη σειρήνια, καὶ ἰδίως με κάποιο ἰδιωμά του νὰ κάνῃ τὸ σπῆτι ἀνω-κάτω ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἔμπαινε.

Δὲν ξέρω πὼς τὰ κατάφερνε, ὅμως ἀκόμη καὶ σήμερα μπορῶ νὰ βεβαιώ-σω, πὼς ὅταν ὁ θεῖος μου βρισκόταν σὲ μιὰ συντροφιά ἀπὸ εἰκοσι πρόσω-πα, δὲν ἔβλεπαν, δὲν ἀκούγαν παρὰ αὐτόν.

Ὁ πλοίαρχος μ' ἐχόρταινε γλυκὰ καὶ καλὸ κρασί. Μοῦ μιλοῦσε γιὰ ἓνα σωρὸ ἀδικίες πού τοῦ εἶχαν κάμει. Κατατρεχόταν ἰδίως ἀπὸ τοὺς Βουρ-δώνους, καὶ καθὼς ἀμελοῦσε νὰ μοῦ ἐξηγῇ τί ἦταν αὐτοὶ οἱ Βουρδῶνοι, ἐ-φανταζόμουν, δὲν ξέρω γιατί, πὼς ἦταν ἔμποροι ἀλόγων ἐγκαταστημένοι στὸ Βαρτελώ.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, μοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσα νὰ λένε στὸν πλοίαρχο, ὅτι ὁ πατέρας μου ἦταν ἓνας ἀνθρω-πος πού τὸν ἔσερναν ἀπὸ τὴ μύτη, μὰ δὲν εἶμαι καὶ βέβαιος ἂν κατὰ-λαβα καλὰ. Τ' αὐτιά μου ἐδοῦζαν καὶ μοῦ φαινόταν πὼς τὸ τραπέζι ἐχόρευε.

Ὁ θεῖος μου φόρεσε τὴ ρεντιγκό-τα του με τὰ σειρήνια, πῆρε τὸ κα-πέλλο του καὶ κατεβήκαμε στὸ δρό-μο, πού μοῦ φάνηκε ἐξαιρετικὰ ἄλ-λαγμένος, σὰν νὰ εἶχα καιρὸ νὰ πάω ἐκεῖ.

Ἐν τούτοις, ὅταν βρεθῆκαμε στὴν ὁδὸν Σηκουάνας, ἡ ἰδέα τῆς κούκλας μοῦ ξαναῆρθε καὶ μ' ἐνθουσίασε ὑπερ-βολικά. Τὸ κεφάλι μου ἦταν ἀναμ-μένο. Ἀποφάσισα ν' ἀποπειραθῶ ἓνα μεγάλον διάδημα.

Περᾶσαμε ἔμπρὸς ἀπὸ τὸ μαγαζὶ. Ἡ κούκλα ἦταν ἐκεῖ, πίσω ἀπὸ τὸ τζάμι, με τὰ κόκκινα μάγουλά της καὶ τὸ κληρωτὸ φουστάνι της.

— Θεῖτε μου, εἶπα με δισταγμό, μοῦ ἀγοράζετε αὐτὴ τὴν κούκλα;

Κι' ἐπερίμενα.

— Ν' ἀγοράσω κούκλα σ' ἓνα ἀ-γόρι!.. Μὴ γένοιτο! ἔκαμε ὁ θεῖος μου με φωνὴ βροντερή. Θέλεις λοι-πὸν νὰ δυσφημισθῇς; Ζήτησέ μου ἓνα σπαθί, ἓνα τουφέκι, καὶ νὰ δώ-σω, παιδί μου, καὶ τὴν τελευταία πεντάρα ἀπ' τὴ σύνταξή μου. Ἀλλὰ ν' ἀγοράσω κούκλα, εἶναι ἀπὸ τάνη-κουστα! Γιὰ νὰ καταντροπιαστῇς; Ποτέ! Ἀν ἔβλεπα νὰ παίξῃ με μιὰ κούκλα γελοία σὰν αὐτὴ, ὁ κύριος γιὸς τῆς ἀδελφῆς μου, δὲν θὰ τὸν ἀναγνώριζα πιά γιὰ ἀνεψιό μου.

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, αἰστάν-θηκα τὴν καρδιά μου νὰ σφίγγεται καὶ μόνον ἡ περηφάνεια—μιὰ περη-

φάνεια σατανική, μ' ἐμπόδισε νὰ κλάψω.

Ὁ θεῖος μου ἠσύχασε ἀμέσως καὶ ξαναγύρισε στὴν ὁμιλία του γιὰ τοὺς Βουρδῶνους. Ἐγὼ ὅμως, ἐπηρεασμέ-νος ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησή του, ἐνοιω-θα μιὰ ἀνείπωτη ντροπή. Κι' ἀμέ-σως πῆρα τὴν ἀπόφασή μου: προτί-μησα νὰ μὴ δυσφημισθῶ. Ἀπαρνή-θηκα σταθερὰ καὶ γιὰ πάντα τὴν κούκλα με τὰ κόκκινα μάγουλα.

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἐγνώρισα τὴν αὐ-στηρὴ γλύκα τῆς θυσίας.

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΧΑΡΑ

Ἡ χαρὰ ἔλαμψε ἡ φωτεινὴ, μὰ καὶ πόσο γρήγορα πέρασε, Θε μου. Σὰν γοργοφύσημα τρελλὸ τοῦ ἀνέμου σὰν τοῦ Μαγιαπρίλου δροσοπονιῇ.

Ἀστράψε μέσα μου πόθος κορυφός, θαρροῦσα σκίστηκε τ' ἀχνὸ μαγνάδι, ὅλα ἦταν ψέμματα. Ὡ τὸ σκοτάδι, πὺλ μαῦρο φαίνεται μετ' ἀπ' τὸ φῶς.

Καὶ νᾶμαι, κλεισθήκα μες στὸ ζυγὸ τοῦ κάκου ψάχνοντας κάτι τριγύρω. Γιὰ με οὔτε λούλουδο, οὔτ' ἓνα μῦρο, ὁ κόσμος ὁ ἀγνωστος μόνον—κι' ἐγὼ.

Ὁ κόσμος ὁ ἀγνωστος. Ζητῶ νὰ ἴδῶ τὴ χαρὰ κάπου, μὰ ἐκείνη ἐχάθη. Μέσα στ' ἀνήλιαγα, τ' ἀγνωστα βάθη πού νὰ τὴ βρῶ;.. Πὼς νὰ τὴ βρῶ;..

Ἴσως βυθίστηκε μες στὸ βυθό, ἴσως νὰ πέταξε στ' ἀστέρια πέρα. Μὰ δὲν τὸ πρόσμενα, πρὶν ἡ ἐσπέρα φτάσει, μονάχη μου, δῶ νὰ βρεθῶ...

Κι' ὅμως—κι' ἂν χάθηκε, μοιάζει καθὼς ἀστέρια ἀμέτρητα πού πεθαμένα στὰ οὐράνια τ' ἀφταστα, κι' ἂν καὶ [σβυσμένα, σὲ μᾶς τ' ἀπόκρημο στέλνουνε φῶς!..

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Μικροσκοπία

Πάρτε ἓνα κομμάτι χαρτί, κι' ἀφοῦ τὸ μαυρίσετε καλὰ με μελάνι (γιὰ νὰ μὴν εἶναι διαφωτιστό) τρυπήστε το στὴ μέση με μιὰ βελόνα ἢ καρφί-τσα. Ἐχετε ἓνα πρόχειρο μικροσκο-πιο. Ἀν κοιτάξετε με τὸ ἓνα μάτι ἀπ' τὴν τρυπίτσα τὰ ἀντικείμενα ἀπὸ πολὺ κοντὰ (5-10 ἑκατοστά, σὲ ἀπό-σταση δηλ. πού με γυμνὸ μάτι θὰ τὰ βλέπατε θολὰ) θὰ τὰ δῆτε μεγαλω-μένα.

Ἀν μάλιστα ἀντὶ χαρτί πάρετε ἓνα λεπτὸ φύλλο μετάλλινον, καὶ βάλ-ετε στὴν τρυπίτσα μιὰ σταγόνα νε-ρὸ τὸ μικροσκοπιο σας τελειοποιεῖται.

Τὸ φαινόμενο ἐξηγεῖται με τὴ διάθλαση πού ὑφίσταται τὸ φῶς, ἔ-νεκα τῆς μικρῆς τρυπίτσας, ἡ ὁποία γίνετα (ὡς τὸ ποῦμε ἐπιστημονικά) νέον κέντρο παλμικῶν δονήσεων.

ΚΑΡΟΙΟΣ

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Και δυο-τρία δάκρυα κύλησαν στα χλωμά της μάγουλα.

— Μά τί φαντάζεσθε ν' απόγι-
ναν οι γονείς της;

— Κι' εγώ δεν ξέρω τί νά υπο-
θέσω. Ίσως καταστράφηκαν οικονο-
μικώς και δεν μπορούν νά γυρίσουν.

Αλλοίμονο! πόσο πιο χειρότερη
ήταν η πραγματικότητα.

— Τα παιδιά σας; ποιά παιδιά;

ρώτησε γεμάτη περιέργεια η Έδιθ.

— Μά τα έκατο όρφανά που ανα-
τρέφουμε, κι' άμα μεγαλώσουν, τά
μαθαίνουμε μιιά τέχνη, ραπτική, κέν-
τημα κτλ. και τά τοποθετούμε. Αύ-
ριο μπορείς νά παίξεις μαζί τους στον
κήπο, αν είσαι καλά, και μεθαύριο,
αν θέλγθ ό Θεός, θά φύγουμε για τό
Φερλάκ. Είσαι ευχαριστημένη;

Ένα επιφώ-
νημα χαράς βγή-
κε απ' τά χείλη
της. Θά ξαναγύ-
ριζε στο Φερ-
λάκ! πόσον και-
ρό τό όνειρευό-
ταν!

Αφίνοντας τά
περιοδικά δίπλα
της, ή αδελφή
Ίωσηφίνα βγή-
κε, άφού προ-
ηγούμενως της
είπε:

— Θά είμαι
δίπλα, στο σιδη-
ρωτήριό' αν με
χρυσάσεις με φω-
νάς.

Η Έδιθ δεν
άποκρίθηκε τί-
ποτα' είχε βυθι-
στεί στο διάβα-
σμα των περιο-
δικών. Είχε τό-
σον καιρό νά δια-
βάσει, κι' είχε
ριχτεί με τά μου-
τρα.

Καμμιά ώρα

είχε περάσει με μεγάλη ήσυχία, ό-
ταν άξαφνα ή αδελφή Ίωσηφίνα ά-
κουσε μιιά δυνατή τρομαγμένη φωνή
και λυγμούς.

Κατάχλωμη απ' τήν τρομάρα, ή
αδελφή σηκώθηκε απ' τή θέση της
κι' έτρεξε νά ιδγί τί συμβαίνει.

Ορθια, χλωμή, μ' όρθάνοιχτα μά-
τια, στεκόταν ή Έδιθ έμπρός στην
πολυθρόνα, με μιάν έφημερίδα στο
χείρι και με τίς άλλες σκορπισμένες
στά πόδια της.

— Έδιθ, μικρούλα μου, τί έχεις;
Με άφάνταστο κόπο κατόρθωσε νά
μουρμουρίσει:

— Ο μπαμπάς... ή μαμά... που
δεν γράφουν... ξέρω γιατί!...

Και ξέσπασε ξανά σέ δάκρυα.

— Διαβάστε, διαβάστε, νά έκεί! και
τήξείδειχν' ένα μέρος που είχε ζαρώσει.

Η αδελφή Ίωσηφίνα πήρε στα
χέρια της τήν έφημερίδα και μιιά τρο-
μαγμένη φωνή ξέφυγε απ' τά χείλη
της, άμα τή διάβασε.

Στήν πρώτη σελίδα, με μεγάλα
γράμματα, ήταν γραμμένοι αυτοί οι
τίτλοι:

Τό μεγάλο ναύαγιο τών «Ίμαλαίων»
130 θύματα.

Τά όνόματα τών διασωθέντων.

— Μ' αυτό τό βαπόρι γύριζαν. Κι'
εγώ βρισκόμουν στα κακοποιών τά
χέρια και δεν ήξερα τί νά υποθέσω
που δεν έρχόντουσαν νά με σώσουν.
Ήταν γιατί... βλέπετε; δεν βρίσκον-
ται στον κατάλογο τών διασωθέντων.

Η αδελφή Ίωσηφίνα έρριξε μιιά
γρήγορη ματιά στον κατάλογο. Αλή-
θεια, τό όνομα ντέ Φερλάκ δεν ανα-
φερόταν πουθενά, όυτε όμως και στον
κατάλογο τών πνιγμένων.

— Μή στενοχωρείσαι, μικρούλα
μου, μπορεί ό κατάλογος νά μήν εί-
ναι όλόκληρος' τόν έκαναν τήν έπο-
μένη του δυστυχήματος κι' ίσως νά
μήν πρόφτασαν νά δώσουν όλοι τά
δνόματά τους. Θά πάμε νά τηλεφω-
νήσουμε σ' ένα πρακτορείο, εκεί θά
μάθουμε άσφαλώς τί απέγιναν οι
γονείς σου.

— Πάμε, πάμε άμέσως, σάς παρα-
καλώ! είπε ή Έδιθ.

Πριν περάσουν πέντε λεπτά, ή Έ-
διθ, συνοδευόμενη απ' τήν αδελφή
Ίωσηφίνα, βρισκόταν στο πρακτο-
ρείο. Τήν ίδια ώρα, στην έκκλησί-
στα του μοναστηριού, ή ήγουμένη
προσευχόταν για τό όρφανό παιδί.

Η γραμμή του τηλεφώνου ήταν
πιασμένη όταν φθάσανε στο πρακτο-
ρείο, κι' ή ώρα της άναμονής στάθηκε
τό φρικτότερο μαρτύριο για τή φτω-
χή μικρούλα. Επιτέλους ό όπάλλη-
λος τούς είδοποίησε ότι μπορούν νά
τηλεφωνήσουν.

Πριν μπουνε μέσα, ή αδελφή Ίω-
σηφίνα τή φίλησε στοργικά λέγοντας:

— Έδιθ, θάρρος, παιδί μου, κάνε
τήν προσευχή σου και παρακάλεσε
τό Θεό νά γίνη τή θέλημά του

— Ναί, καλή μου αδελφή' θέλετε
όμως νά τηλεφωνήσετε έσεις στη θέση
μου; εγώ δεν μπορώ, θ' άκούω μόνο.

Και πήρε τό ένα άκουστικό, ένω
τό άλλο τό μεταχειριζόταν ή αδελφή
Ίωσηφίνα.

— Έχω τήν τιμή νά όμιλώ στον
κύριο διευθυντή του πρακτορείου;..

— Μάλιστα.

— Κύριε Διευθυντά, θά μπορού-
σατε νά με πληροφορήσετε, αν ό κό-
μης και ή κόμησσα ντέ Φερλάκ έ-
σώθηκαν στο ναύαγιο τών «Ίμα-
λαίων»;

(Ακολουθεί) ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΦΝΙΑ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Τι άκούω, λόρδε Έδουάρδε,
πρίγκιπά μου; Γιατί θέλεις νά λυπή-
σης έμένα, τόν καλό σου βασιλιά,
τόν πατέρα σου, που σ' άγαπάει τό-
σο και σέ κρατάει στα χέρια, μ' ένα
τόσο άσχημο άστείο;

Ο δυστυχός Τόμ είχε βάλει όλη
τήν προσοχή του για νά καταλάβη
τί του έλεγαν. Μόλις όμως άντήχη-
σαν στ' αυτιά του τά λόγια «έμένα»,
τόν καλό σου βασιλιά», χλώμιασε μο-
νομιάς κι' έπεσε στα γόνατα σά νά
τόν είχε χτυπήσει κεραυνός. Σήκωσε
τά χέρια του και φώναξε:

— Εσύ, εσύ είσαι ό βασιλιάς!;
Αχ, τότε είμαι χαμένος!

Αυτή ή άπάντηση κατατάραξε τόν
βασιλιά. Τά βλέμματά του γύριζαν
άνήσυχά από πρόσωπο σέ πρόσωπο
και στο τέλος έμειναν καρφωμένα
στο παιδί που βρισκόταν γονατιστό
μπροστά του.

Υστερα είπε, κι' ή φωνή του έ-
δειχνε τήν πιο πικρή απογοήτευση:

— Αχ, εγώ ένόμιζα πως ήταν
φέμματα όλα' τώρα βλέπω πως είναι
αλήθεια!

Υστερα έξακολούθησε με γλυκειά
φωνή:

— Έλα δώ κοντά στον πατέρα
σου, παιδί μου, είσαι άρρωστο, ύπο-
φέρεις.

Ο Τόμ σηκώθηκε και τρέμοντας,
με σκυφτό τό κεφάλι, πλησίασε τόν
άρχοντα της Αγγλίας. Ο βασιλιάς
πήρε στα χέρια του τό τρομαγμένο
προσωπάκι και κάμποσο διάστημα
τό κοίταξε γεμάτος άγάπη κι' άνη-
συχία, σάν νά γύρευε νά διαβάση στα
χαρακτηριστικά του τά συμπτώματα
της τρέλλας. Υστερα έσφίξε στο
στήθος του τό σγουρόμαλλο κεφάλι
και τό χάιδεψε τρυφερά.

— Δεν γνωρίζεις τόν πατέρα σου,
παιδάκι μου; είπε. Μή μου ραγίξεις
τήν καρδιά, λέγοντάς μου πως δεν
με γνωρίζεις. Με γνωρίζεις, δεν εί-
ναι έτσι;

— Ναί, είσαι ό αφέντης μου ό βα-
σιλιάς, που ό Θεός νά προστατεύει.

— Καλά, καλά, έτσι μπράβο. Η-
σύχασε, παιδάκι μου, πάψε νά τρέ-
μης τόσο. Έδώ δεν είναι κανένας
που νά θέλγθ νά σέ πειράξει. Όλοι
σέ άγαπούν. Τώρα αίσθάνεσαι καλύ-
τερα, δεν είναι έτσι; Τό κακό όνει-
ρο πάει, πέρασε. Και τώρα ξέρεις
ποιός είσαι, ε; Δεν θά πής πάλι κα-
νένα άνύπαρκτο όνομα, όπως, λένε,

είπες πριν. Λοιπόν, ξέρεις ποιός είσαι;

— Αχ, μεγάλε μου αφέντη, πι-
στέψτε μου, σάς λέω όλη τήν αλή-
θεια. Είμαι ό πιο τιποτένιος από τούς
ύπηκόους σου, ένα φτωχό ζητιανό-
πουλο που ή τύχη μου μ' έφερε νάρ-
θω έδώ μέσα, μ' όλο που εγώ δεν
φταίω γι' αυτό. Είμαι πολύ νέος για
νά πεθάνω και θά μπορούσες μ' ένα
σου μόνο λόγο νά με σώσεις. Αχ,
πές τον αυτόν τό λόγο, βασιλιά μου!

— Νά πεθάνης! Μή λές τέτοια

«Η Ίωάννα-Γρεϋ κοντοστάθηκε κι' είπε
τρομαγμένη: — Τι έχετε, Ύψηλοτάτε;»
(Σελ. 50, στ. β').

λόγια, ακριβό μου παιδί. Ησύχασε,
ας μήν τρέμη ή καρδούλα σου. Δεν
θά πεθάνης, μή φοβάσαι.

Ο Τόμ έβγαλε μιιά φωνή χαράς
κι' έπεσε στα γόνατα.

— Ο Θεός νά άνταμείψη τήν με-
γαλοφυχία σου, βασιλιά μου, και νά
εύλογη τήν χώρα σου.

Υστερα σηκώθηκε όρθιος, κοίτα-
ξε όλους όσοι ήταν μπροστά και είπε:

— Τό άκούσατε; Δεν θά πεθάνω!
Ο βασιλιάς τό είπε.

Όλοι έμειναν σιωπηλοί. Έσκυψαν
τό κεφάλι τους με σεβασμό αλλά κα-
νείς δεν είπε ούτε μιιά λέξη. Ο Τόμ
στάθηκε για μιιά στιγμή διστακτικώς
κι' άμήχανος' ύστερα ρώτησε δειλά:

— Τώρα, πολυχρομένη μου βα-
σιλιά... μπορώ νά φύγω;

— Νά φύγης; Και βέβαια αν τό
έπιθυμής. Αλλά γιατί δεν θέλεις νά
μείνης περισσότερο μαζί μου; Πού
θέλεις νά πής;

Ο Τόμ έσκυψε τό κεφάλι του κι'
είπε ταπεινά:

— Αχ, τότε δεν κατάλαβα καλά.
Ενόμιζα πως μ' είχατε αφήσει ελεύ-
θερο κι' ήθελα νά πάω στο σπίτι
μου. Δεν είναι παρά μιιά έλεεινή τρύ-
πα, αλλά εκεί πέρα βρίσκονται ή
μάννα μου κι' ή αδερφή μου, και θέ-
λω νά πάω πίσω σ' αυτές' γιατί εγώ
στά λούσα και στα πλούτη δεν εί-
μαι συνειθισμένος... Αχ, σάς παρα-
καλώ, αφήστε με νά φύγω, νά γυ-
ρίσω σπίτι μου!

Ο βασιλιάς έμεινε άμίλητος και
σοβαρός και τό πρόσωπό του πήρε
μιιά θλιμμένη κι' άνήσυχη έκφρα-
ση. Υστερα όμως είπε, προσπα-
θώντας νά πείση τόν ίδιο τόν έαυ-
τό του:

— Πιθανόν τό μυαλό του νά εί-
ναι μόνο σ' αυτό, μόνο σ' ένα ση-
μείο σκοτισμένο, και στα υπόλοι-
πα νά μήν έχει πάθει τίποτε. Ο
Θεός νά δώση νά είναι έτσι τό
πράγμα. Θά κάνουμε μιιά δοκιμή.

Μ' αυτά τά λόγια έκανε μιιά έ-
ρώτηση στον Τόμ σέ λατινική
γλώσσα κι' εκείνος του άπάντησε
στην ίδια γλώσσα μ' όλο που έ-
κανε κάμποσα λάθη. Ο βασιλιάς
χάρηκε υπερβολικά κι' έδειξε τή
χαρά του Μά κι' οι αδελφοί κι'
οι γιατροί που ήταν παρόντες, έδει-
ξαν τήν ικανοποίησή τους. Ο βα-
σιλιάς είπε:

— Η άπάντησή του δεν άντα-
ποκρίνεται ούτε με τήν έξυπνάδα
του ούτε με τή μόρφωσή του. Δεί-
χνει όμως πως τό μυαλό του, μο-
λονότι είναι αδύνατο, δεν είναι και
έντελώς θολωμένο. Τί λέτε έσεις,
κύριε;

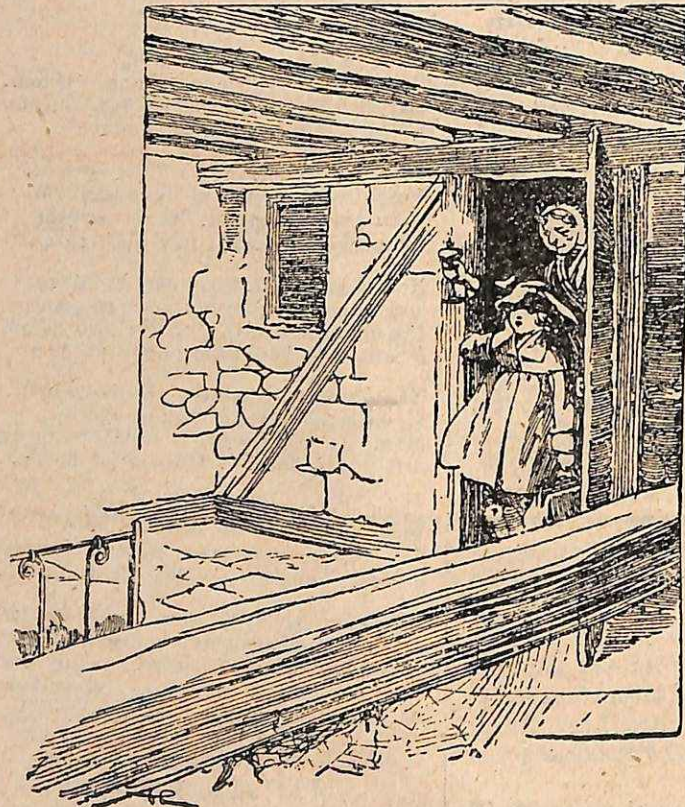
Ο γιατρός που ρωτήθηκε, έκανε
μιιά βαθειά υπόκλιση και είπε:

— Μεγαλειότατε, ή γνώμη μου
συμφωνεί με τή δική σας. Έτσι έχει
τό πράγμα.

Ο βασιλιάς φάνηκε πολύ ευχαρι-
σμένος που άκουσε νά επιβεβαιώνε-
ται ή γνώμη του από έναν έπιστή-
μονα. Έξακολούθησε λοιπόν με με-
γαλύτερη αυτοπεποίθηση:

— Τώρα προσέξτε όλοι σας. Θά
έξακολουθήσουμε τήν δοκιμή.

Στάθηκε πάλι πρós τόν Τόμ και
του είπε μιιά γαλλική φράση. Ο μι-
κρός έμεινε για μιιά στιγμή άμίλητος,
γιατί τά τόσα μάτια που έβλεπε καρ-
φωμένα άπάνω του, τόν έφερναν σέ

Η Έδιθ στο παλιόσπιτο των κακοποιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Τήν έπομένη τό άπόγεμα, καθώς
ήταν ξαπλωμένη έμπρός στο άνοιχτό
παράθυρο, ή Έδιθ άκουσε έλαφρά
βήματα και είδε τήν αδελφή Ίωση-
φίνα νά πλησιάζη μ' ένα μεγάλο πα-
κέτο στα χέρια.

— Πώς πάει ή μικρή μου άρρω-
στη; μά εσύ είσαι πιο έντελώς καλά
αν κρίνω απ' τό ρόζ προσωπάκι σου,
και εγώ σου φέρνω κάτι που άσφα-
λώς θά σέ διασκεδάση.

— Θά με διασκεδάση; τί είν' αυ-
τό; δείχτε μου το, είπε ή Έδιθ και
τά μάτια της άστραφταν από χαρά.

— Ού, τί περίεργη που είσαι!...
λοιπόν γά, μιιά γριά φίλη μας κυρία
μάς έστειλε χθές αυτό τό πακέτο με
περιοδικά κι' έφημερίδες, για νά δια-
σκεδάσουν τά παιδιά μας.

μεγάλη άμνηχανία. Τότερα είπε δειλά:
— Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειότατε, ἀλλὰ αὐτὴ τὴ γλῶσσα δὲν τὴν ξέρω.
Ὁ βασιλιάς ἔγειρε πίσω μ' ἓνα βαθὺ ἀναστεναγμό. «Ὅλοι ἔτρεξαν κοντὰ του, ἀλλὰ ἐκεῖνος τοὺς ἀπομάκρυνε λέγοντας:

— Ἀφῆστε με, ἀφῆστε με. Δὲν εἶναι τίποτε, μὲ περαστικὴ ζαλάδα. Φτιάξτε τὰ μαξιλάρια μου, σηκώστε με ψηλά. Ἔτσι, φθάνει. Ἔλα δὼ, παιδί μου. Ἀκούμπησε τὸ ἄμοιρο βασανισμένο κεφαλάκι σου στὸ στήθος τοῦ πατέρα σου καὶ ἠσύχασε. Σὲ λίγο θὰ σοῦ περάσῃ. Θὰ γίνῃς πάλι καλά. Δὲν εἶναι τίποτε μὲ περαστικὴ ἀδιαθεσία. Μὴ φοβάσαι τίποτε. Θὰ σοῦ περάσῃ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΑΘΕΡΜΟΝ ΦΩΣ

Ἀγαπητοί μου,

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ἀθηνῶν κάνει δυὸ πανηγυρικὰς συνεδριάσεις τὸ χρόνο γιὰ τὴν ἀπονομὴ τῶν βραβείων της. Μιὰ στὶς 25 Μαρτίου — ποὺ εἶναι κι' ἡ ἐπέτειος τῆς ἰδρύσεώς της — καὶ μιὰ στὶς 30 Δεκεμβρίου. Στὴν τελευταία αὐτὴ — ἔγινε τὴν περασμένη Τετάρτη — πρὶν λάβῃ τὸ λόγο ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Μενάρδος γιὰ νὰ κάμῃ τὸν ἀπολογισμό τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, νὰνακοινώσῃ τὰ πονε-μνηθέντα βραβεῖα καὶ νὰ προκηρύξῃ τὰ νέα, ὁ Πρόεδρος κ. Ἀλ. Βουρνέζος, χημικὸς ἔξοχος, μίλησε περὶ «ἀθέρμου φωτός» καὶ προφήτεψε μιὰν ἀνακάλυψιν, ποὺ προετοιμάζει δλοένα ἡ Ἐπιστὴμὴ καὶ ποὺ θὰλλάξῃ τὴν ὅψιν τοῦ κόσμου περισσότερο ἀπὸ κάθε προηγούμενη, γιὰτὶ ἀπλούστατα θὰ καταργήσῃ... τὴ νύχτα!

Ἀξίζει, μὲ τὴν ἀλήθειαν, νὰ σὰς μιλήσω γιὰ τὴ μέλλουσα αὐτὴ ἀνακάλυψιν. Πρωτύτερα ὅμως πρέπει νὰ σὰς ἐξηγήσω τί εἶναι αὐτὸ τὸ «ἀθέρμον φῶς», ὅπως μὰς τὸ ἐξήγησε ὁ κ. Βουρνέζος. Μὲ μιὰ λέξη: εἶναι ὁ πολὺ γνωστός σας λαμπυρισμὸς ποὺ χύνει στὸ σκοτάδι ἡ πυγολαμπίδα. Τέτοιον λαμπυρισμὸ χύνουν κι' ἀπειράριθμα ἄλλα ζῶα καὶ ζῶντα, ἀπὸ ἐκεῖνα προπάντων ποὺ ζοῦνε στὴν ἡλιαν βάρη τῶν θαλασσῶν. Ὑπάρχουν ψάρια ποὺ λαμπυρίζουν ἀπ' ὅλο τοὺς τὸ σῶμα: ἄλλα ποὺ λαμπυρίζουν ἀπὸ ἓνα ὀρισμένο μέρος τοῦ σώματος των: κι' ἄλλα ποὺ στὸ φωτόβολο αὐτὸ μέρος ἔχουν δλόκληρο σύστημα ἀπὸ φακούς καὶ πετάσματα (καλύπτρες) γιὰ νὰνογκλείνουν καὶ νὰ κανονί-

ζουν τὸ φῶς τοὺς κατὰ βούλησιν!.. Ὡ, μὰ εἶναι κάτι θαυμάσιο ἢ φωτιστικὴ αὐτὴ συσκευή τῶν ψαριῶν ποὺ ζοῦνε στὰ σκοτάδια τῆς ἀβύσσου! Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα πλῆθος μικροοργανισμῶν, παρασίτων νὰ ποῦμε, ἀπὸ μιὰ παροικία μικροβίων, ποὺ ζοῦνε μόνον ἀπάνω στὸ σῶμα τοῦ ψαριοῦ. Αὐτὰ τὰ παράσιτα λαμπυρίζουν, αὐτὰ παρέχουν τὸ φῶς: χάρισμα στὸ ψάρι ποὺ τὰ φιλοξενεῖ, κι' ἔχουν ὡς ἀντάλλαγμα, ἐπίσης χάρισμα, τροφή καὶ κατοικία. Κι' ἔτσι πετάσμα, μιὰ πτυχή, μιὰ καλύπτρα μαύρη, σὰ βλέφαρο, χρησιμεύει γιὰ νὰ σκεπάξῃ, ὅταν τὸ ψάρι δὲν χρειάζεται φῶς, τὴ φωτεινὴ παροικία. Κι' ὅταν τὸ ψάρι θέλῃ νὰ ἰδῇ, τὴν ἀνοίγει καὶ βλέπει!

Σὲ τέτοιους μικροοργανισμούς, — μύκητες, βακτήρια — ἀφείλεται ὁ λαμπυρισμὸς ἢ φωσφορισμὸς ποὺ παρατηρεῖται ὅχι μόνον σὲ ζωντανὰ ψάρια ἀλλὰ καὶ σὲ ψόφια, σὲ πτώματα, σὲ κρέατα ποὺ διατηροῦνται στὰ ψυγεῖα, σὲ σάπια ξύλα, καὶ ἄλλοτε, πρὶν ἐφευρεθῇ ἡ ἀντισηψία κι' ἡ ἀσηψία, συχὰ σὲ πληγὴς ἀνθρώπων. Ἐπίσης κι' ὁ φωσφορισμὸς τῶν θαλασσῶν, τὸ λαμπρὸ ἐκεῖνο φαινόμενο, ποὺ ἡ ἔντασή του κάποτε προξενεῖ ἀπειροθυμασμό. Πραγματικῶς, κάθε θάλασσα, τὴ νύχτα, λίγο πολὺ φωσφορίζει. Ἀλλὰ καμμιὰ φορά, καὶ σὲ μερικά μέρη, οἱ μικροσκοπικὲς λαμπυρίδες εἶναι τόσο πολλές, ὥστε ὅλη ἡ θάλασσα νομίζεις πὺς εἶναι ἓνα ὕγρὸ φῶς, ποὺ κυλᾷ κύματα φωτεινά, κι' ἀστράφτει ὅταν τὸ χτυπᾷ τὸ κουπὶ τῆς βάρκας, καὶ σχηματίζει πίσω της ἓνα, ἀκόμα πιὸ φωτεινὸ, αὐλάκι.

Ὅπως ὅλα τὰ φυσικὰ φαινόμενα, ἡ Ἐπιστὴμὴ ἐξέτασε κι' αὐτὸ μὲ τὸν τρόπο της, καὶ βρῆκε πὺς ὁ βιολαμπυρισμὸς γενικὰ — ἔτσι ὀνομάζεται — ἀθέρμον φῶς τῶν ζωντανῶν ὀργανισμῶν — ἀφείλεται σὲ δυὸ χημικὰς οὐσίες, ποὺ ἡ μιὰ ὀνομάζεται ἑσφορίνη κι' ἡ ἄλλη ἑσφοράση. Ἡ πρώτη δξειδώνεται ἀπὸ τὴ δεύτερη καὶ τότε παρίχεται φῶς. Ἀλλὰ γιὰ τὴ φωτοβολία αὐτὴ χρειάζεται καὶ νερό. Ὅταν ξεραθῇ, ὅταν στεγνώσῃ ὁ φωτογόνος ἱστός, ἐξαφανίζεται τὸ φαινόμενο τοῦ λαμπυρισμοῦ, κι' ἀναφαίνεται πάλι, μόλις ὁ ἱστός βραχῇ. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὸ τὸ ἀθέρμον φῶς «διατηρεῖται ἀπεξηραμένο», ὅπως περὶ τοῦ οἱ καρποὶ καὶ τὰ φαγώσιμα κρέατα. Τὸ πρᾶγμα καταντᾷ ἀπίστευτο. Κι' ὅμως, στὴν Ἰαπωνίαν, πουλοῦν «ἀπεξηραμένο φῶς» μὲ τὴν ὁκᾷ. Τὸ καλοκαίρι δηλαδὴ, ὅταν οἱ πυγολαμπίδες εἶναι ἀφθονες, τίς πιάνουν μὲ δίχτυα, τίς ξεραίνουν στὸν ἥλιο,

καὶ τὸ χειμῶνα τίς πουλοῦν. Εἶναι βέβαια ψόφριες: ἀλλὰ μόλις βραχοῦν, φεγγοβολοῦν πάλι σὰ ζωντανές!

Οἱ χημικοί, ποὺ σήμερα παράγουν τεχνικῶς στὰ ἐργαστήριά τους πολλῶν εἰδῶν λευκώματα καὶ προχωροῦν δλονένα στὴν κατασκευὴ πολυπλοκωτέρων, θὰ φτάσουν μιὰ μέρα — προφήτεψε ὁ κ. Βουρνέζος — νὰ κατασκευάσουν καὶ λευκώματα φωτόγωνα. Τότε τὸ μυστικὸ τῆς πυγολαμπίδας θὰ προδοθῇ. Μὲ ἄλλους λόγους, θὰ κατασκευάζουμε ἀθέρμον φῶς ὅσο θέλουμε κι' ὅταν θέλουμε. Νὰ τί εἶπε ὁ κ. Βουρνέζος αὐτολεξεῖ (μόνον ποὺ τὰ μεταφράζω ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ γλῶσσα): «Ἡ τολμηρὴ πρόβλεψιν ποὺ κάνουμε σήμερα, θὰ γίνῃ αὐριο πραγματικότης. Μήπως ἐδῶ καὶ πενήντα ἀκόμα χρόνια, ταυτοκίνητα τῆς ξηρᾶς, τῆς θάλασσας, τοῦ ἀέρος, τὰ σύρματα ἀκροάματα καὶ θεάματα, οἱ ἀκτίνες ποὺ φωτίζουν τὰ ἐντόσθια, δὲν ἀποτελοῦσαν τοῦλάχιστον οὐτοπία; Ἀλλὰ ὅπως ἔγιναν οἱ ἐφευρέσεις αὐτές, καὶ τόσες ἄλλες καὶ μεγάλες, ἔτσι θὰ κατορθωθῇ μιὰ μέρα κι' ὁ τεχνικὸς βιολαμπυρισμὸς, κι' ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη θὰ σημάξῃ τὴν κατάργησιν τοῦ σκοτους, τὴν κατάργησιν τῆς νύχτας! Ἡ φωτοποιεῖα τότε δὲν θὰχῇ ἀνάγκη ἀπὸ μηχανές, ἐργαλεῖα, σωληνές, σύρματα, λύχνους, καυστήρες καὶ κοῦμπι. Δὲν θὰ κρεμόμαστε, ὅσο γιὰ τὸ φῶς μας, ἀπὸ τὸν ἥλιο τοῦρανοῦ κι' ἀπὸ τίς πολυώνυμες ἐταιρεῖες τῆς γῆς, κι' οἱ Ἀθηναῖοι δὲν θὰ τρέμουμε τὸ τριφασικὸ θανατικὸ. Φῶς ἀκίνδυνον, ἄπυρο, ἄπλετο, θὰ παράγῃ καθένας κατὰ βούλησιν ὅπως ἡ πυγολαμπίδα. Καθένας θὰ δημιουργῇ μικροὺς ἀθέρμους ἡλίους καὶ θὰχῇ γεμάτους ἀπ' αὐτοὺς τίς τσέπες του ἢ τὸ στομάχι του, καὶ θὰ μεταβάλλεται αὐτόπλαστος σὲ ἥλιο. Καὶ τὸ φῶς αὐτὸ θὰ παρακολουθῇ τὸν ἀνθρώπο παντοῦ, καὶ δὲν θὰ φωτίζῃ μόνον τὰ γύρω του, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα του, τὰ σπλάχνα του, τίς σκέψεις του, αὐτὰ ἀκόμη τὰ μεταφυσικά κι' αὐτὸ τὸ αἰνίγμα τοῦ ὑπερκόσμου, γιὰ τὴ λύσιν τοῦ ὁποῖου ὁ Γκαίτε, τὴν τελευταία του στιγμὴ, ζήτησε φῶς, ἄ κ ὁ μ φ ὦς!»

Αὐτὰ, παιδιά μου, εἶπε στὴν Ἀκαδημία ὁ κ. Βουρνέζος. Καὶ τὰ πιστεύω, γιὰτὶ μὲ τὸ εὐγλωττο στόμα του μίλησε ἡ Ἐπιστὴμὴ. Γιὰ ἓνα μόνον λυποῦμαι: πὺς δὲν θὰ ζήσῃ νὰ ἰδῶ τὸ φωτεινὸ θαῦμα, ὅπως ἴσως θὰ τὸ ἰδῇτε σεις, ποὺ ἔχετε χρόνια μπροστὰ σας, ἀλλὰ θὰ περάσω ὅλη τὴ ζωὴ μου μὲ τὸ βᾶσανο τοῦ γκαζιοῦ καὶ μὲ τὸν τρόπο τοῦ τριφασικοῦ...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΟΙ ΑΠΛΕΣ ΧΑΡΕΣ

Ἀλήθεια, εἶναι φθινόπωρο καὶ γύρω
[ὅλα θανάτοι,
Μὰ ἡ καρδιά μου ἀπὸ ἀπλὴ χαρὰ
[εἶναι γεμάτη.
Κανείς μὴ μοῦ θολώσει τὴ χαρὰ μου!
Κοιμᾶμαι στὸ χωράφι τοῦτο, χιμίου
Στὴ γῆ, μὲς τὸ παχὺ τοῦ στὸ χορτάρι...
Κανείς σας τὴ χαρὰ μου μὴ μοῦ πάρει!

Γιὰ κατὶ ἄσπρα σύννεφα πῶχει ὁ
[βοριάς σκορπίζει,
Γιὰ κατὶ χρυσονεῖρατα πῶχουνε τώρα
[σβύσει
Γιὰ τ' ἀνθὴ ποὺ ἐμάδησε ἡ μπόρα
Κανείς μὴ μοῦ μιλήσῃ αὐτὴ τὴν ὥρα.
Νά, βόβω δυὸ κυλάμυνα, καὶ φτάνουν
Ἐτούτα μιὰ χαρὰ ἀπλὴ νὰ κάνουν.

Τὰ πλοῖα ποὺ ναυάγησαν, τὰ φύλλα
[ὅπου πέφτουν,
Μὴ μοῦ θυμίστε τὴν ἀπλὴ χαρὰ μου
[τοῦτα κλέφτουν.
Τίς πίκρες τίς δοκίμασα... νισάρι...
Ἀφῆστε με νὰ νοιώσω στὸ χωράφι
Χαρὰ κοντὰ στὸ βόιδι καὶ στὸ γίδι,
Ποὺ βόσκουνε στὸ πράσινο γρασιδί.

Μὰς ζώνει τὸ φθινόπωρο καὶ γύρω
[ὅλα θανάτοι...
Μὰ σὺ ποὺ ὀργώνεις, μιὰ χαρὰ ἀπλὴ
[ἴσαι, ξευολάτη.
Χαρὰ κι' οἱ σουσουράδες ποὺ πηδᾶνε
Τρελλές, στὶς αὐλάδες κι' ὅλο τοῖμπανε,
Χαρὰ τὸ λαμπερὸ σου ὄνι, κι' ἀκόμα
Χαρὰ, ἀπλὴ χαρὰ, τ' ἀφράτο χῶμα...
Περὶ πλοκάς

ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΟΥΛΑ ΤΟΥ

Α'.

Ἦσαν δυὸ γεροντάκια ὀλομόναχα
στὸν κόσμο. Τὸ μοναχοπαιδί τους τὸ
πῆρε ὁ τελευταῖος πόλεμος. Εἶχε πάει
ἐθελοντής. Πᾶνε τώρα κάπου δεκα-
τρία χρόνια. Ἀπὸ τότε, κάθε χρόνο,
τὰ δυὸ γεροντάκια, τὴν παραμονὴ τοῦ
Ἀη-Διᾶ, ἀνεβαίνουν στὸ ρημοκλήσι,
στὴν πιὸ ψηλὴ κορυφὴ τοῦ βουνοῦ. Τὸ-
χοιν τὰμα ν' ἀνάβουν ἓνα κεράκι γιὰ
τὴν ψυχούλα τοῦ παιδιοῦ καὶ νὰ σι-
γουρίζουν τὸ ἐκκλησάκι γιὰ τὴν αὐρια-
νὴ γιορτῇ.

Σήμερα πάλι, σάν τις ἄλλες χρονιές,
σηκώθηκαν πρωτὶ-πρωτὶ, τακτοποίησε
μάνι μάνι ἡ γιοῦλα τὸ φτωχικὸ τους,
ντύθηκε, σιγῶρισε τὸ γέρο της. Ἐπει-
τα οἱ δυὸ τους πῆραν τὸ μονοπάτι ποὺ
μ' ἀδιάκοπους ἐλιγμούς σκαρφάλωνε
ὡς τὴν κορυφῇ.

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνατελεῖ μ' ἀκόμα δὲν
εἶχε φανεῖ πῶς ἀπ' τὸ ψηλὸ βουνὸ
τοῦ χοριοῦ. Ὁ οὐρανὸς ἀνταίχισε ὀ-
δινες ἀκτίνες κι' ἐμοῖζε μάγουλο ντρο-
παλῆς κορασιάς.

Οἱ γέροι, μὲ τὸ βαρὺ χωριάτικὸ τους
βάδισμα, κρατώντας μὲ τὸ ἓνα τους
χερὶ τὸ κοφινάκι μὲ τ' ἀπαραίτητα, μὲ
τ' ἄλλο ἀκουμπώντας στὰ ραβδιά τους,
προχωροῦσαν ἀργά.

Ἡ φύσιν ὀλόγυρα σὲ συναγεμῶ γιόρ-
τασε τὸ καινούργιο παιδί. Ἐνα ἔλα-
φρὸ ἀεράκι, ὀλόδροσο, φυσοῦσε. Μιὰ
ἀραιὴ τούφα κάτωσπρα καλλιὰ, ξεφύ-
γοντας ἀπ' τὸ μαῦρο μαντύλι τῆς
γιοῦλας, σκανταλίζονταν μαζί του. Ἀ-
κούγονταν οἱ ψηλές συντονισμένες τρι-

λιες τῶν πουλιῶν, καὶ κάπου κάπου
ξεχώριζε ἓνας γλυκὺς ἰδιότροπος λα-
ρυγγισμὸς ἀηδονιοῦ. Πέτοκο καὶ θυμάρι
καὶ χῶμα ὕγρὸ ἀπ' τὴν πρωϊνὴ δροσιά
μύριζε ὁ ἀέρας. Ἀγριολούλουδα λε-
πτὰ, μικρούλκινα καὶ πιὸ μεγάλα, τα-
πεινά, μισοζουμμένα στὰ βᾶτα καὶ στὰ
θυμάρια, σκόλιζαν τίς ἀκρες τοῦ μονο-
πατιοῦ. Κι' οἱ πεταλούδες, τὰ ζωτικά
ἀγριολούλουδα τ' ἀγέρα, σάν ἀνάλα-
φρα πέταλα μὲ παράξενα ἰδιόουθια
χρόνια, πετοῦσαν παντοῦ μὲ τρελλοὺς
ἐλιγμούς, μὲ παιχιδιάρικα τρεμουλιά-
σματα τῶν φτερῶν τους.

Τόσα χρόνια τώρα, τὴν ἴδια μέρα,
τὴν ἴδια ὥρα, οἱ γέροι περνοῦσαν ἀπ'
τ' ὄμορφο μονοπάτι, ἀμίλητοι, σκυ-
φτοὶ ἀπ' τὰ χρόνια καὶ τίς λύπες.

— Ἐλα, Γιαννί μου, ἀπόστασες, γέ-
ρο μου. Ἀμὴ κι' ἐγώ... Νὰ κάσουμε
στὶς πετροῦλες κοντὰ στὸ νεράκι.

Καὶ κάθησαν οἱ γέροι, σάν πάντα,
νὰ ξεκουραστοῦν στὶς δυὸ μεγάλες πέ-
τρες ποὺ σκέπαζαν τὰ πολυτρίχια, δι-
πλα στὸ γάργαρο νερὸ τοῦ ρυακιοῦ.
Λὲς κι' ἦσαν βαλμένες ἐπιτήδες ἐκεῖ-
νες οἱ πέτρες ἐκεῖ, γιὰ τὰ δυὸ γερον-
τάκια. Ξεκουράστηκαν, δροσίστηκαν
κι' ἔπιασαν πάλι σιγὰ-σιγὰ τὸν ἀνι-
ψρο.

— Κάνε τὸ σταυρὸ σου γιὰ μὲν,
δόξα σοι ὁ Θεός, φτάσαμε.

Πράγματι, ἀνάμεσα ἀπ' τίς πρασινά-
δες τῶν δέντρων, φάνηκε ἡ κατάσπρη
πρόσποιν τοῦ ρημοκλήσιου. Μεγάλῃ ἡ
χάρη του... Σταυροκοπήθηκαν εὐλα-
βικά καὶ προχώρησαν στὸ μικρὸ προαύ-
λιο, ἀναίσθητοι στὴν ὁμορφίαν τοῦ το-
πίου π' ἀπλωνόταν μπροστὰ τους...

Ἰουλιέττα Ρωμαιοῦ

Η ΑΝΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΧΟΡΤΙΑΤΗ (*)

Ἀπὸ νωρὶς εἶχε ξεκινήσει ἡ παρέα
μας. Ὅλοι εὐθύμοι, γελάστοι καὶ εὐ-
διάθετοι. Ὅλοι μὲ τίς σάκκες τους γε-
μάτες ἀπ' τὰ ἀπαραίτητα, ὅλοι ἔτοι-
μοι γιὰ τὴν ἀνάβαση τοῦ Χορτιάτη.
Χωρτίσαμε σὲ δυὸ ομάδες, ἡ κάθε
μιὰ μὲ τὸν πρόδρομο ἐκλεγμένο της,
καὶ ἀνεβαίναμε. Ὁ ἀνιψοφίλος τῶν
βραχόσπαρτων βουνολαγῶν μὰς φαι-
νότανε παιχιδάκι. Ἀνεβαίναμε τὸ ἓνα
βουνολάκι, ξεπερνοῦσαν ἓνα ἄλλο πιὸ
μεγάλο, πιὸ ἀνηφορικὸ ἀπ' τὸ προη-
γούμενο.

— Μπρὸς, παιδιά, γιὰ τὸ Σκοῖ, ἔ-
λεγε κάθε τόσο ὁ ἀρχηγός μας δείχνον-
τάς μας τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ποὺ ὕ-
ψονόταν μπροστὰ μας... Κουράγιο!...
Θάρρος!...

Καὶ ἀνεβαίναμε...

Θὰ εἶχε περάσει μιὰ ὥρα, ὅταν στρέ-
ψαμε τὸ βλέμμα μας γιὰ νὰ ἀναθεω-
ρήσουμε σὲ τί ὕψος ἀνεβήκαμε. Μπρὸς
στὸ μάτι μας ἔφυλλογαν ὅλος ὁ
κάμπος μὲ τὴ Θεσσαλονικὴ Ξεφύ-
ζαν οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοί. Οἱ ἐλι-
κοειδὲς δημοτικὸι δρόμοι καὶ οἱ χωρα-
φόδρομοι ἐμοῖζαν, μέσα στὴν ἀπέ-
ραντη καταπράσινη χλόη, σάν ἄσπρα
φίδια—φίδια μικρὰ καὶ μεγάλα—ποὺ
ξεκουραζόνταν πάνω στὸ παχὺ κατα-
πράσινο στρώμα τῶν λειβαδιῶν. Πέρα

(*) Βουνὸ κοντὰ στὴ Θεσσαλονικὴ, φημισμένο
γιὰ τὸ δάσος μὲ τὸ πλούσιό του κινῆγι.

στ' ἀριστερά μας ἀπλωνόταν κατὰ-
δεντρο ἓνα μέρος τοῦ κάμπου. Καὶ
κάπου-κάπου ξεχώριζαν πράσινες κορ-
δέλλες ἀμπελόφυτης γῆς, ἀπλωμένες σάν
καινούργια μπαλῶματα σὲ παλιὸ ροῦ-
χο. Στὸ βάθος ἀνοιγόταν ὅλος ὁ Θερ-
μαϊκὸς κόλπος μὲ τὰ δυὸ του ἀκρωτή-
ρια ἀπ' τὴ μιὰ μεριά καὶ τ' ἀτελείωτα
ζιγζ ἔαγκ ἀπ' τὴν ἄλλη, μὲ τοὺς ποτα-
μούς καὶ τὰ διάφορα διακλαδίσματα
των.

Ἀποῦ χορτάσαμε ἀρετὰ τὸ εὐχάρι-
στο θέαμα, ἐπαναλάβαμε πάλι τὴν πο-
ρεία μας. Ἀνεβαίοντας, κόβαμε πότε-
πότε καὶ κανένα λουλουδάκι ποὺ
τύχαινε στὸ δρόμο μας. Τὸ δροσερὸ,
τὸ δυνατὸ ἀεράκι τοῦ βουνοῦ, ποὺ στὸ
φύσημά του λύγιζαν τὰ διάφορα ποι-
κιλόχρωμα ἀγριοβουλόδια, μὰς δροσίζε-
το. Πότε ἀνεβαίναμε, πότε κατε-
βαίναμε πάλι σὲ ἱσκερές χαράδρες, ποὺ
στὸ βάθος τῶν ἔρρε, θυμωμένο λὲς
γιὰ τίς πέτρες ποὺ βροσκόνταν στὸ διά-
βα του, κάποιο ποταμάκι. Σὲ μιὰ ἀπ'
αὐτὲς τίς χαράδρες, ποὺ ἡ πλειονότητα
τὴν βρῆκε καλύτερη ἀπ' τίς προηγού-
μενες, καθίσαμε ν' ἀναπαυθῶμε καὶ
νὰ τιμήσουμε καὶ τίς σάκκες μας.
Ἀποῦ φάγαμε καὶ δροσίστηκαμε ἀπ'
τὸ γάργαρο καὶ κελαρυστὸ νερὸ τοῦ
ποταμοῦ, ξαναρχίσαμε τὴν πορεία μας
μὲ πιὸ μεγάλη δύναμιν κι' εὐδιαθεσία
τώρα. Τὸ ἓνα βουνολάκι διαδεχόταν
τὸ ἄλλο. Σὲ λίγο θὰ φθάναμε. Δια-
κρίναμε καθαρὰ τώρα τὴν κορυφὴ τοῦ
Χορτιάτη, ποὺ ἦταν χωμένη σὲ μιὰ
τούφα ἀπὸ σύννεφα...

Ἡλιόγερα

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Εἶχε πάντα κατὶ τὸ κουρασμένο καὶ
βαρεσινημένο στὴ μορφῇ. Ἡ πόλη τὸν
ἐπληττε, καθὼς μοῦ ἔλεγε. Ἄν καὶ
ἐγκατεστημένος χρόνια τώρα ἐδῶ, δὲ
μποροῦσε ἀκόμα νὰ συνθίξῃ στὴν κί-
νησιν τῶν δρόμων, στὴν ἐκκωφαντικὴ
βοὴ τῶν τροχοφόρων, στὴν ἱλιγγιώδη
πολυκοσμία ἐνὸς κέντρου. Ὅλ' αὐτὰ
τοῦ ἐνέπνεαν μιὰ ἀκατανίκητὴ ἀπο-
στροφή καὶ ποτὲ δὲν ἔπαυε νὰ ὀνειρο-
πολῇ τὴν ἡρεμὴ καὶ γαλήνια ζωὴ τοῦ
χωριοῦ του.

Ἐν' ἀπόγεμα, σιγοπερπατώντας ἀ-
κρὴ-ἀκρὴ στὴ θάλασσα, ξεχαστήκαμε
κι' ἀπομακρυνθήκαμε πολὺ. Γιὰ μιὰ
στιγμὴ σταμάτησε καὶ κοίταξε νοσταλ-
γικά, πέρα στὸ γαλάζιο πέλαγος, μιὰ
βουνοκορυφὴ ποὺ ξεχώριζε ἀκαθόριστα.
Ἦστερα σήκωσε ἀργὰ τὸ δάχτυλό του
καὶ μοῦ ἔδειξε μακριά.

— Νὰ ποὺ πέφτει τὸ νησί μου, μοῦ
εἶπε μ' ἓνα παράξενο παλιὸ στὴ φωνή.
Ἐκεῖ θὰ πάω σὲ λίγες μέρες ν' ἀνα-
πάψω καὶ νὰ γαληνέψω.

Ἦταν ἡ τελευταία φορά ποὺ τὸν
ἐβλεπα.

Καὶ νὰ τί μοῦ ἔγραψε ὁ φίλος μου
ἓνα μήνα μετὰ τὴν ἀναχώρησή του:
«Τίς πρώτες μέρες, μέσα στὶς τόσες
ὁμορφιές τοῦ νησιοῦ μου, τίς πέρασα
σὲ μιὰ ὑπέροχην εὐτυχία. Ἐγώ, ὅσο
ἀπ' τὴν ἐρημικότερη ἀκρογιαλιά ὡς τὴ
βουνοῦλα, τὴ χωμένη στὸ δάσος καὶ
πνιγμένη στ' ἀγριοχόρτα. Ἐχαρήθηκα
μὲ πραγματικὴ συγκίνηση τὸν κάθε
βράχο, τὸ κάθε ρυάκι, τὸ κάθε δέντρο,
ποὺ θὰ μὲ συνδέει μαζί του κάποια ἀ-
νάμνησιν ἀπ' τὰ παιδικὰ μου χρόνια.
Ὁ πλοῦτος αὐτὸς τῆς συγκίνης ἐ-

λῆξε πολύ γρήγορα. Καί τότε νόμισα πώς θάβρισκα τή γαλήνια ζωή πού τόσο εἶχα ἀποζητήσει. Μ' ἄλιμονο, δέν ἀρροῖσα νά καταλάβω πώς ὅλ' αὐτά τὰ πράγματα πού μοῦ ἦταν ἀγαπητά, ἀρχισαν νά μέ πλῆττον. Δέν εἶχαν περάσει οὔτε δέκα μέρες ἀπό τόν ἐρχομό μου ἐδῶ, κι' ἡ μονοτονία τῆς ζωῆς μου μ' ἔφερνε σέ μιὰ ἀπελπιστική ἀνία.

Τώρα πού σοῦ γράφω εἶναι βράδυ. Ἐνα φτωχικό λυχνάρι φωτίζει τὸ χαρτί μου καί θαμπές σκιές χοροπηδῶν ἐπάνω στοῦς, παλιούς τοίχους. Ἐξω λυσσομανάει ἡ τορνεμά σταυροῦ βράχους. Νοιώθω τὸν ἐαυτό μου μόνο, ἀπόλυτα μόνο κι' ἀσημαντό, σά μιὰ σταγόνα νερό στ' ἀέραντο πέλαος.

Οἱ δεῖχτες τοῦ ρολογιοῦ λές καί κόλησαν στή δέση τους. Τόσο ἀφόρητα μονότονες καί πληχτικές εἶναι οἱ ὥρες! Μιὰ ἀπελπισία μέ πιάνει σά συλλογίζομαι ὅτι αὐτὸ τὸ μαρτυριο θά ἐξακολουθήσει κι' αὐριο καί μεθαύριο καί... πάντα. Στὴ φαντασία μου, στριφογυρίζει σάν ὄνειρο ἡ πολιτεία μέ τὰ πολύχρωμα φῶτα, τὴν κίνηση καί τὴ βοή. Τί δὲ θάδινα γιὰ νάμουνα τώρα ἐκεῖ πού ὑπάρχει ἡ πραγματική ζωή...

Πάν

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ

Τὸ μικρὸ σαλόνι τῆς κυρίας Τσαντοῦλας εἶναι γεμάτο ἀπὸ ξένους καί... θόρυβο. Ἐχει ἔρδει ἡ κυρία Λουίζα, μιὰ χοντρή δυσκίνητη κυριόουλα, πάντα γελαστή καί μικροσκοπική.

Ὁ κύριος Παντελής, μεγάλος καί σοβαρὸς κύριος, μέ πολλές εὐγένειες καί περισσότερες ψευτιές, ἔχει πάει πολλά ταξίδια, στὸν πόλεμο καί στή σελήνη. Κι' ὁ μικρὸς Νίκος, πού θέλει νά τὸν λένε «κύριο».

Ὁ τελευταῖος ἔχει ἕνα ἐλάττωμα... χαριτωμένο. Ὅ, τι δῇ, θά τὸ πιάσει, θά τὸ κοιτάξῃ καλά, θά τὸ ζυγίσῃ καί δὲ θά τ' ἀφήσῃ, ἀν δέν τὸ σπάσῃ.

Ἡ Τσαντοῦλα δέχεται μέ καπέλλο. Ἐνα πελώριο κόκκινο καπέλλο, μιὰ ἀρχαιογραφία, μέ γυαλιστερὲς κορδέλλες καί πολλά λουλούδια. Τῆς πέφτει ὡς τὰ μάτια καί κάθε στιγμή τὸ σηκώνει. Ἡ κουβέντα πολὺ ζωηρή.

— Καλή μέρα σας! τί κάνετε;
— Τί νά κάνω; δουλειές ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ. Φαγιά, δέκα τὴν ἡμέρα, σφυγγαρίζω, πῶς στοὺς χορούς, πλένω, ταξίδια...

— Μὰ δέν ἔχετε ὑπερτέλειες;
— Ναί, ἀλλὰ τίς στέλνω περίπατο μέ τ' αὐτοκίνητο. Εἶναι ἀρρωστές κι' οἱ πέντε!

— Γιατί φορεῖτε καπέλλο στὸ σπίτι; λέει ἡ φιλή φωνούλα τῆς Ἰουλίας.
— Μά... ἔχει πολὺ ὕγρασία καί ἀντηλιάδα... ἀπαντᾷ ἡ οἰκοδόμοισα. Στὸ Παρίσι ὅλες αἱ κυρίες φοροῦν καπέλλα.

Ἐνας στεναγμὸς ἀκούγεται.
— Τί ἔχετε, κυρία Ἐλλη.
— Ἀχ! λέει ἡ Ἐλλη. πλέκοντας τὰ χέρια τῆς καί ψευτοκλαίγοντας, χτέες μοῦ πέθανε τὸ παιδί μου.

— Τὴν καίμεν, ἀπὸ τί;
Ἡ κυρία Ἐλλη τὰ χάνει. Στριφογυρίζει μ' ἀμνηχανία τὰ μάτια τῆς. Ἐαφνικά λέει μέ χαρά:
— Ἀπὸ θάνατο!

Ὅλοι σκύβουν λυπημένοι τὰ κεφάλια.
— Σὰς λυποῦμαι, λέει ὁ Παντελής, σοβαρός. Ἀλλὰ πού νά βλέπατε στὸν

πόλεμο πόσα μωρὰ πεθαίνανε. Ἐγὼ— τὸ «ἐγὼ» τράνταξε τὴν κάμαρα— πόσα μωρὰ εἶχα σώσει ἀπ' τὶς φωτιές πού τὰ καίγανε οἱ Ἑβραῖοι...

Τὰ γουρλωμένα καί γεμάτα θανμασμὸ μάτια, πού ἀντικρῶναι ὁ νεκρὸς Μυγκάουζεν, τὸν γεμίζουν ἱκανοποίησι.

Ἡ πόρτα ἀνοίγει, κι' ὁ Τόπ, ὁ τρόμος τῶν παιδιῶν, μπαίνει κουνώντας τὴν οὐρά του. Τὰ μικρὰ ἀφίνουν τίς ποζες, τρέχουν δεξιά κι' ἀριστερά. Ἀνεβαίνουν στὰ κρεβάτια, κι' ὁ ἥρωας ὁ Παντελής πρῶτος βρέθηκε στο κοιμωμένο.

Ὁ Τόπ μυρίζει τὰ κοκκαλένια μωρὰ, τρώει τὰ ζαχαρωμένα ψωμάκια, τὰ γλυκὰ τῆς κυρίας, οἶσνε μιὰ ματιά στοὺς μικροὺς καί φεύγει.

— Τὸ παλίσκυλο! φωνάζει μέ βροντερή φωνή ὁ Παντελής, λίγο ἀκόμη νάμενε, καί δὲ θάφευγε ζωντανό. Αὐτὴ ἡ βούρτσά θά τάρηνε στὸν τόπο! Ἄς ξαναῶνθῃ, ἀν θέλῃ!

Συγχρόνως, τρομαγμένος ἀπὸ τὰ λόγια του, κοιτάζει μέ φοβισμένη προφύλαξη ἔξω, μὴν τύχῃ καί πραγματοποιηθῶν! Τὰ μικρὰ ξεθαρεύουν καί πλησιάζουν τὸν παρ' ὀλίγο σωτήρα τους...

Ἡ κουβέντα ξαναρχίζει. Μόνο ὁ Νίκος δέν ταραζεται ἀπ' αὐτὴ τὴ σκηνή. Γιατί εἶναι ἀσχολημένος ν' ἀναλύῃ εἰς τὰ ἔξ ὧν συνετέθη ἕνα ρολόι πού τοῦ πεσε στὰ χέρια...

Κυρά-Φροσύνη

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΘΑ ΣΚΟΤΩΣΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΝΕΝΑΝ

Σ' ἕνα χωριὸ τῆς Στερεᾶς, οἱ κάτοικοι ἦταν τόσο φιλήσυχτοι κι' εἰρηνικοὶ ἀνθρωπάκοι, πού ζοῦσαν σάν ἀποτραβηγμένοι ἀπ' τὸν κόσμο. Ἀφοῦ ὅμως πῆρχαν γυναῖκες πού δέν ἤξεραν τί σημαίνει κἄν ἡ λέξη πόλεμος.

Συνέπεσε ἐκείνῃ τὴν ἐποχὴ νά πατήσουν Τοῦρκοι τὸ χωριό, χαλάντας τὸν κόσμο μέ τὰ ξύλα καί τίς πέτρες πού πετοῦσαν.

Μιὰ χωριάτισσα, πού ἄκουσε τὸ νταβατούρι, βγήκε περιεργή στὸ κατώφλι. Καί σάν εἶδε τὸ κακὸ πού γινόταν. Ἀλλάξε συμπλέκοντας περὶτροπή τὰ χέρια...

— Χριστὸς ἀν Παναγιά! Πῶ, πῶ, τί θεοπάλαβοι ἄνθρωποι! Μωρὲ τοῦτοι, εἶσι πού κάνουν, θά σκοτώσουν καί κανέναν!

Ντίνος Ἀδγερίτης

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μαμμὰ φωνάζει τὸ βράδυ τὸ Πηλιορείτικο Κεράσι νά πάῃ νά κοιμηθῇ, μὰ ἐκεῖνο, ἀπασχολημένο μέ τὰ παιχνίδια του, τῆς λέει:

— Μαμμὰ, δέν νυστάζω τώρα. Δέν πειράζει, κοιμᾶμαι αὐριο!

Μικρομέγαλη

Δυὸ φίλοι πηγαίνουν στὸ κυνήγι γιὰ πρώτη φορὰ. Ἐνας λαγὸς πετιέται ἀπ' ἕνα θάμνο.

— Χτύπα τον, Νίκο!

Κι' ὁ Νίκος:

— Μὴ βιάζεσαι, καίμενε! Ἄς τον νά σταματήσῃ πρῶτα.

Ρόδης Οὐράνης

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 4 Ἰανουαρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα μέ ἀνεπαρκῆς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετε τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δέν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μέ ρωτᾷ γιὰ πράγματα πού τὰ ἔχει ὁ Ὅδης τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποῖος θέλει νὰ λαβαίνει μέρος στὴν κίνηση.

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἐκαμα ὥραια Πρωτοχρονιά φέτος. Μοῦ ἤλθαν ἕνα πληθὺς εὐχῆς, γραμμένες σὲ πρωτοχρονιάτικες κάρτες, σ' ἐπισκεπτήρια, σὲ γραμματάκια. Καί μαζὶ μ' αὐτές, κι' ἕνα πληθὺς ἀνανεώσεις καί ἐσπαθώματα. Εὐχαριστῶ λοιπὸν ὅλα τὰ καλά μου παιδιά, πού μοῦ ἔδειξαν ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν ἀγάπην τους, καί τοὺς εὐχόμαι καί πάλι μέ ὕψαι, χαρὰ καί προκοπὴ τὸ Νέον Ἔτος.

Ὁ Κρίτων Ἀποστόλου, πού ἐσπαθώσε μαζὶ μέ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς του, μοῦ γράφει: «Νομίζω ὅτι ἕνα ἐσπαθώμα εἶναι τὸ καλύτερο πρωτοχρονιάτικο δῶρο γιὰ σένα. Ἐχει καί ὕλην ἀξία καί ἠθική» κι' ἡ ἠθική του ἀξία εἶναι μεγαλύτερη. Γιατί εἶναι ἕνα δαῖμα ἀγάπης σὲ σένα κι' ἐκτιμῆσεως, κι' ἀκόμη γιατί κάνει εὐτυχισμένο κι' ἐν' ἄλλο παιδί. — Πολὺ λεπτὴ ἡ σκέψις τοῦ καλοῦ μου φίλου. Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι τέτοια «πρωτοχρονιάτικα» δῶρα δέν δέχονται μόνο τὴν Πρωτοχρονιά, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλο τὸ χρόνο. Θέλω νὰ πῶ, τίς κι' ἐκεῖνοι πού θά ἐσπαθώσουν κατόπι, θά εἶναι τόσο εὐπρόσδεκτοι, ὅσο κι' ἐκεῖνοι πού ἐσπαθώσαν τὴν Πρωτοχρονιά.

Ὁ Ριγολέτος ἦλθε γιὰ λίγο στὰς Ἀθήνας κι' ἐπισκέφθηκε καί τὸ γραφεῖο μου (αὐτός, βλέπετε, δέν ἐδεῖλινε σάν μερικὸς ἄλλος...). Δυστυχῶς, ἐκείνῃ τὴν ὥρᾳ, δέν βρῆκε κανένα μας. Εἶδε ὅμως τὸ γραφεῖο, «τὸ καλὸ γραφεῖο μέ τὰ γκαζία καί τοὺς σωροὺς τῶν Διαπλάσεων», καί δέν ἔξερε πῶς ἐντύπωση τοῦ ἔκαμε! Πᾶνε τόσες ἡμέρες κι' ἀκόμη τόχει μπροστά στὰ μάτια του. Καί τὰ φυλλάδια τοῦ νέου μου τόμου, μέ τὰ ἔξοχα μυθιστορήματα, τᾶγαπᾷ ἀκόμη περισσότερο «γιατί τώρα ἔχει ἀπὸ πού βγαίνουν». — Νὰ λοιπὸν πού δέν πειράζει ἀν τὸ γραφεῖο μου εἶναι παλιὸ καί φτωχό. Τὴν ἐντύπωσή του τὴν κάνει σὰ νᾶταν παλάτι. Γιατί τὰ καλά μου παιδιά τὸ βλέπουν μέ τὰ μάτια τῆς ἀγάπης τους...

Πέρε Φορτσάκη, εὐχαριστῶ πού ἀνανέωσε τὴ συνδρομὴ σου μὲς γύρισε ἀπὸ τὸ ταξίδι σου. Τὸ φυλλάδιο σὸ ἔβλεψες καί στέλνεται στὴν Ἠλέκτρα, κατὰ τὴν ἐπιθυμία της, ἀλλ' αὐτὸ βέβαια δέν ἐμποδίζει νὰ τὸ παρακολουθῇς καί σὺ, κι' ἀκόμη νὰ λαβαίνεις μέρος καί στὴν κίνηση ὡς ἀδελφός τώρα συνδρομητριάς. Πές της ὅτι θά ἤθελα νὰ μοῦ γράψῃ γιὰ νὰ τὴ γνωρίσω καί καλύτερα. Ἀσπάζομαι καί τὰ ἀδελφάκια, πού διαβάζουν μέ τόσο ἐνδιαφέρον τίς ιστορίες τῆς Κυρᾶ-Μάρθας.

Δεσποινὶς Τραλάδα, αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινε, γιατί τὸ προτιμώμενο δέν ἦταν ἐλεύθερο. Σ' εὐχαριστῶ καί γιὰ τὸ ἐσπαθώμα καί γιὰ τὰ καλά λόγια. Εἶδα πόσο

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἐπειδὴ ἔπεσε ἡ λίρα, δέν εἶναι πιά 10 σελλίνια, οὔτε 50 γρόσια διατιμῆσεως, ἀλλὰ 60 ΦΡΑΓΚΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ἡ ἐτησία, 35 ἡ ἐξαμηνία καὶ 20 ἡ τριμηνία.

Διὰ τὴν Ἀμερικὴν μένει πάντα ἡ ἴδια: ἐτησία δολλάρια 4, ἐξαμηνία 2 καὶ τριμηνία 1.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

σὰς στενοχώρησε ἡ μετὰθεση τοῦ καλοῦ σας Γουμνασίον, ἐλπίζω ὅμως ὅτι τὸ ἴδιο καλὸς θά εἶναι κι' ὁ νέος καί περιμένω πιά τίς ἐντυπώσεις σου. Σ' αὐτὸ ἔχεις δικίον: τὸ νέο, καί καλύτερο νὰ εἶναι ἀπ' τὸ παλιό, τὸ συνηθισμένο, δύσκολα κανεῖς τὸ συνηθίσει, καί γι' αὐτὸ κάθε σχεδὸν ἀλλαγὴ προξενεῖ μιὰ δυσἀρέσκεια, δίνει ἕναν κόπο. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ! Μποροῦμε νὰ μένουμε αἰώνως στὰ ἴδια, καί μέ τὰ ἴδια; Ἡ ζωὴ δέν εἶναι παρὰ μιὰ σειρά ἀπὸ ἀλλαγές...

Χαίρω πού ἔγινες καλὰ, Πανελλήνιο Ὀνειρο, καί πού ξαναγυρίζεις «ἀπὸ τᾶναρχικὰ βασίλεια τοῦ πυρετοῦ» στὸ συνηθισμένο σου περιβάλλον. Διαβιάζω τὰ συγχαρητήριά σου στοὺς Νικητὰς τοῦ Πεντάθλου, πού ἡ ἀρρώστεια σ' ἔκανε νὰ τᾶναβάλλῃς. Στὶς ἐρωτήσεις σου ἀπαντῶ: Ναί, μπορεῖ κανεῖς νὰ ψηφίσῃ καί τὸ δικό σου ψευδώνυμο. Ὅχι, δέν μπορεῖ, ἀντὶ νὰ ψηφίσῃς δέκα, νὰ δώσῃ σ' ἕνα ψευδώνυμο δέκα ψήφους (τότε γίνεται δεκαπλοῦς, ἐνῶ εἶναι ἕνας!) Τὸ βραβεῖο εἶναι ὅπως λέει ὁ Ὁδῆγός. Ἐκτός τοῦ Α', οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ δημοσιεῖσθῇ ἡ εἰκόνα τους, πρέπει νὰ πληρώσουν 40 δραχμὲς γιὰ τὸ κλισέ. Ἐνδιαφέροντα καί τᾶλλα πού μοῦ γράφεις, ἀλλὰ πού τόπος!

Ἐλαφίνα, σοῦ ἔστειλα τὰ δυὸ φυλλάδια πού σοῦ ἔλειπαν, γιὰ νὰ διαβάσῃς ὁλόκληρὴ τὴ «Μικρὴ Ἀγνοῖα». Φαίνεται πῶς εἶσαι καί ἀπὸ ἐκείνους πού περιμένουν νὰ τελειώσῃ πρῶτα ἕνα μυθιστόρημα, γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν μονορούφι. Στὶς «Κυριακές» πάντα σχεδὸν κατὰ συμβαίνει. Ὅστε ἀν συμβῇ τίποτα καί στὴν 41η, δέν θά εἶναι γιὰ τὴν τύχη σου, ἐπειδὴ τάχα πρώτη φορὰ λαβαίνεις μέρος καί σὺ...

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα, Ζερμαίν. Χαίρω ἀληθινὰ πού ἀπέκτησα ἀκόμη μιὰ καλὴ φίλη. Σοῦ ἔστειλα χαρτὶ Λύσεων. Ναί, τίς λύσεις σου μπορεῖς νὰ τίς ἐσωκλείσῃς στὸ γράμμα σου, κι' αὐτές, κι' ὁ ἄλλο ἔχεις νὰ μοῦ στείλῃς. Ἐκτός ἀν εἶναι πολλὰ τὰ χειρόγραφα, γιὰ νὰ πληρώσῃς λιγώτερα ταχυδρομικά, ἀπέψω «χειρόγραφα». Ἀπὸ τὰ διηγηματικά πού ἔχει τὸ βιβλίο σου, μετᾶφρασε μοῦ κανένα καί νὰ ἰδοῦμε.

Τιτίνα, τώρα σοῦ γράμμα τὸδεῖξα στοὺς συνεργάτες μου, πού σ' εὐχαριστοῦν πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις. Ἰδιαίτερος ὁ κ. Ἐνδούπος, πού τὸν ἀγαπᾷς σὰ δικό σου καί θεωρεῖς λίγο καί σὰ δική σου τιμὴ πού ἔγινε Ἀκαδημαϊκός. Τώρα πρέπει νὰ πῶ καί στὴν κ. Ζαφροπούλου, ὅτι σοῦ ἀρέσουν πάρα πολὺ τὰ διηγηματικά της καί ἡ ἡθελες νὰ τὴ γνωρίσῃς. Ὁδῆγός σοῦ ἔστειλα. Ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς τώρα συχνά.

Τὰ μαθήματα, Δυσόχαρτο, δέν ἀφίνουν νὰ μοῦ γράψῃς συχνά, ἀλλὰ τὸ ψευδώνυμό σου, ὅπως λές, δέν ἐσχνίεται, γιὰτὶ δέν περνᾷ φυλλάδιο ὅπου νὰ μὴν ὑπάρχῃ δυὸ καί τρεῖς φορές: «Δυσόχαρτο σοῦ ἔστειλα... Δυσόχαρτο θά ἔλαδες... ἀγόρασε πρῶτα Δυσόχαρτο...» κτλ. κτλ. Δέν πρέπει ὅμως νὰ ἐπαναπαύσαι σ' αὐτὸ καί νὰ μὴ μοῦ γράψῃς ὅσο συχνότερα μπορεῖς... Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἔκτιμ φέτος ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σου, καθώς καί γιὰ τὸ ἐσπαθώμα, καί χαίρω πού σοῦ ἀρέσουν τόσο τὰ ἐφετεῖνά μου φυλλάδια. Εἶπα, ὅτι κάθε τεμάχιο τῆς Σ. Σ. Σ. δέν πρέπει τώρα νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 2/3 στήλης. Τὸ μαζὶ ἀπλοῦστερα μέ γιώτῃ.

Περὶ ἐργὴν ἐρώτησόν μοῦ κάνει ἡ Δευκὴ — πού τὴν εὐχαριστῶ καί γιὰ τὴν ἀνανέωση καί γιὰ ὅλα: Μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ φίλια ἀληθινὴ μετὰξὺ μιᾶς Τουρκοπούλας καί μιᾶς Χριστιανῆς; Μὰ γιατί ὅχι; Ὅταν εἶναι καλὰ κορίτσια καί τὰ δυὸ, ἡ μιὰ θά θεωρῇ τὴν ἄλλη σάν ἐμμερόσηκη, ἡ θά ἐσχνί τὴν διαφορά τῆς θρησκείας, ὅπως πολὺ συχνὰ συμβαίνει. Εἶναι τώρα καί τὸ φυλετικὸ μίσος πού χωρίζει. Ἀλλὰ κι' αὐτὸ παραμερίζεται. Πολλὲς φορές δηλαδὴ, γι' ἀγάπην ἐνός καλοῦ ἀτόμου, ἔσχνᾳ κανεῖς τὴν κακία τῆς φυλῆς του. Τὶ εὐθύνεται π. χ. μιὰ ἀγαθὴ, μιὰ ἀγνή Τουρκοπούλα, γιὰ ὅσα ἔκαμαν οἱ Τοῦρκοι στὸ διάστημα τῶν αἰώνων; ἢ μιὰ Ἑβραίονουλα, ἐπειδὴ πρὸ δυὸ χιλιάδων χρόνων Ἑβραῖοι ἐσταύρωσαν τὸ Χριστό; Γι' αὐτὸ νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ φίλια μετὰξὺ ἀλλοφύλων καί ἄλλοφύλων. Ἐκείνο πού θά τὴν ἐμπόδιζε, ὅταν συντρέχουν ὅλα τᾶλλα, θά ἦταν ὁ φανατισμός. Ἀλλὰ ὁ φανατισμός δέν εἶναι καλὸ πράγμα. Καί στὴν ἐποχὴ μας μάλιστα θεωρεῖται ἀναχρονισμός.

Μὲ χαρὰ, Νικηφόρε Οὐρανέ, ἔλαθα γράμμα σου ὅστερ' ἀπὸ τόσον καιρό. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Ὁ χωριστὸς στίχος τῶν Μικρῶν Ἀγγελιῶν ἔχει τώρα δρ. 5, ὅπως λέει τὸ Νέο Τιμολόγιο. Κατὰ λάθος τυπώθηκε δρ. 4 στὴν Ἀλληλογραφία τοῦ βου φυλλάδιου.

Δέν ἔχεις δικίον, Μ. Μ. Πρῶτο, γιατί ἡ ἀπόρριψη τοῦ κομματιοῦ σου ἔγινε μέ τὰ συνηθισμένα αὐτὰ ἀρχικά κι' εἶσι κανέναν δέν ἔμαθε πῶς ἦταν δικό σου. Δεύτερο, δέν εἶσαι μέ βεβαιότητα πῶς ἦταν μετὰφραση, ἀλλὰ ὅτι μοῦ φάνηκε ἀπὸ κάποιες φράσεις. Τώρα πού μέ βεβαιώνεις ἐσὺ πῶς τὸ κομμάτι ἦταν πρωτότυπο, τὸ πιστεύω ἀκριβῶς γιατί ἔβρω τὴν χαρακτῆρα σου. Ἀφῖνω τώρα ὅτι δέν εἶναι κι' ἐγκλημα νὰ μετᾶφρασῇ κανεῖς κατὰ καὶ νὰ τὸ στείλῃς γιὰ τὴ Σελίδα, ἐσχνώντας νὰ σημειώσῃ ἀπὸ κάτω πῶς εἶναι μετᾶφραση. Πολλὲς φορές μάλιστα συνέβη αὐτὸ, καί μόνο μετὰ τὴν δημοσίευσήν τοῦ ἀποστολῆς: μοῦ ἔγραφε νὰ σημειώσῃ ὅτι εἶχε παραλείψει.

Κώστα Ἀποστολίδης, Βασίλειος τῆς Ζούγκλας, Μίνω Μάους, Ονειροπλέχτρα, Πειριπίτισσα τοῦ Ἰδωδῶντος, Πειριπίτισσα, Ἀτρώμην Πειρατὴ, Σωφίς Φτερά, Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ, Χουσόθεμις, καλὰ μου παιδιά, μέ, μεγάλη εὐχαρίστηση διάβασα τὰ ὥραια γράμματά σας, ἐστῆλεσα καί τίς παραγγεῖες σας, ὅσες εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, ἀλλὰ δέν ἔχω πιά τύπο γιὰ νὰ σὰς ἀπαντήσω καί χωριστὰ.

Ὁ κ. Φαίδων μέ παρακαλεῖ νὰ εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τὸν ὅλα τὰ Διαπλάσους, πού τὸν εὐχαρίστησαν χριστόγενναίκες καί πρωτοχρονιάτικες κάρτες. Ἐπρεπε βέβαια νὰ τὰ εὐχαριστήσῃ καί ἰδιαίτερος ἀλλὰ ὅς τὸν συγχωρήσῃς θυμωμένα τίς τόσες του ἀσχολίες.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν ἐγκρίνεται. οὔτε ἰνανώνεται, ἀν δέν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνεοῦμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1932. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἄγροια καί δα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μπελίνα, κ. (ΚΓ). Παρήγορος Ἀγγελος, κ. (ΔΣ). Νόρα, κ. (ΖΝ). Περσαστικός, ἄ. (ΑΑ). Λουλούδι τῆς Καρδιάς, κ. Περσαστική Αὔρα, κ. (ΙΜ). Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά, κ. (ΑΚ). Ψυχὴ, κ. (ΟΚ). Εὐρύαλη, κ. (ΣΠ). Σελήνη, κ. (ΑΜ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Πορφυρί, κ. Παλὰ Ἀθήνα, κ. Κυρὰ τῆς Θάλασσας, κ. Ἡλιογέννητη, κ. Μαγεμένο Δοῦλο, κ. Μπέλα Κούκλα, κ. Μαρτίνος Βέγιας, ἄ. Μικρὰ Ἀλσάτις, κ. Κύκνος τοῦ Ἰονίου, ἄ. Ἐορνή, ἄ. Γαρδένια, κ. Νεράιδα τοῦ Γαλιού, κ. Κορητικὸ Ἀκρογᾶλι, κ. Δόνα Κλάρα, κ. Βασίλισσα τῆς Νύκτας, κ. Ἀτρώμην Φοβητοσύρα, κ. Καμέλια, κ. Ἰδανισμός, κ. Ἰώ, κ. Σιμόνη, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Κύνων τῆς Εὐτυχίας (ἔλαθα, εὐχαριστῶ βραβεῖο ἔστειλα) Λουλούδι τῆς Ἀγῆς (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά λόγια ἀπὸ προδόθηκε εἶσι τὸ ψευδώνυμό σου, πρέπει βέβαια νὰ τὸ ἀλλάξῃς αὐτὸ ὅμως πού μοῦ προτείνεις δέν εἶναι ἐλεύθερο) στείλε μοῦ κανένα ἄλλο, καί σημειώσε συνηθισμένα ἀρχικά, γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβουν καί αὐτοὶ) Χαράννη τῆς Λέσβου (ὡς σήμερα δέν ἔλαθα τίποτα) οἱ ἐκπτώσεις πού κάνω στοὺς Ἰστούς μου εἶναι μόνο γιὰ τόμους: ἰδὲς τὸν Ὁδῆγόν) Ἀθάνανη Ἑλλάδα (δέν πειράζει) εὐχαριστῶ πολὺ ἐστῆλεσα ὅλες σου τίς παραγγεῖες) Μανεδονικὸν Ἐντελβαῖς (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα χαίρω γιὰ τὴν ἀπόφασή σου κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά) Μαῖρη Πάνου (μὰ ἦταν κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα; ἐγὼ τὸ πῆρα γιὰ γράμμα, καί μάλιστα σοῦ ἀπήντησα) δέν εἶχε ἀποπάνω κανένα τίτλο, οὔτε ἔγραφε «γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ.») Εἰρήνην Χαρίτου (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τίς εὐχὰς καί γιὰ τὸ ἐσπαθώμα) Γλυκεῖαν Βολιωτοπούλαν (αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινε) ἐλπίζω τώρα νὰ εἶσαι ἐντελὸς καλὸ καί νὰ μοῦ γράψῃς!) Ἀγαφιῶτικὴν Φτέρην (τί νὰ σοῦ πῶ κι' ἐγὼ; ὁ Θεὸς βοηθός! δέν εἶναι ὅμως καί κανένα δυστυχία ἡ ἀπόρριψη ἐνός κομματιοῦ) θά στείλῃ κανεῖς ἄλλο, πού μπορεῖ νὰ εἶναι καλύτερο...)

Λυγαριὰν (εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα) εὐχόμαι καλὰς παραδόους καί σὸ Ὁδῆ

μου φίλης και πές της ότι περιμένω γράμμα της.) **Χρυσάνθεμο** (φίλησέ μου τόν αδελφούλη και πές του ότι τόν περιμένω· πολύ ώραία αυτή ή σκηνή της έκλογής· πραγματικώς ἐψήφισες με τή μεγαλύτερη εὐνοειδιστή.) **Ἀνοιξιάτικη Βροχούλα** (τό σωστό είναι «εὐχαριστώ»· γιατί όταν σοῦ λένε: «χαίρετίμα· αὐτὸν τάδε», σοῦ δίνουν μιὰ παραγγελία, πού ή εὐγένεια ἀπαιτεῖ νά τήν ἀναλάβης εὐχαριστῶς· λένε όμως κι' «εὐχαριστῶ», ἀλλά πότε; όταν τὰ χαίρετίματα, ἀπό ἀνώτερο μάλιστα πρόσωπο, εἶναι γιά ἕνα στενὸ συγγενή· εἶναι σὰ νά λένε: «σὺς εὐχαριστῶ πού θυμάστε τή μητέρα μου, ή τόν πατέρα μου, ή τόν ἀδελφό μου» κτλ.) **Κάποιον** (πολύ ὥραϊο· θά τό δημοσιεύσω.) **Ἐρνάνη** (ἔλαβα τήν ἐπιταγή σου τῶν 30 δραχμῶν· δὲν ἔλαβα ὅμως τό γράμμα σου τῆς 29 Νοεμβρίου.) **Δόρδον Βύρωνα** (ἔστειλα.) **Παρήγορον Ἀγγελον** (αὐτό σοῦ ἐνέκρινα· περιμένω.) **Ἀνοιξιάτικο Δουλούδι** (εὐχαριστῶ· τήν Ἀσκησὴν ἐκείνη τή διόρθωσα σέ προηγούμενο· πότε θά μοῦ ξαναγράψης;) **Περγαμηνήν Ἀύραν** (αὐτό σοῦ ἐνέκρινα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα.) **Μ. Μανδάλικον, Πολυβώτην, Ταύγέτην, Μ. Πολίτου, Μαρουσιώτικην Ἀνεμώνην, Φωναῖτοπούλαν, Παλῆαν Ἀθήνα, Φιλομήλαν, Μαγεμένο Δοξάρι, Δωδεκανησιακὸν Πρόπον, Δούλην Δωδεκάνησον, Εἰρηνοῦλαν Καρακώττα, Ἀνθισμένην Τριανταφυλλίαν, Ἀππιανὸν κτλ. κτλ.**

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τήν 2 Ἰανουαρίου, θάπαντήσω σὺ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 257ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεῖται μετὰ τῆς 9 Μαρτίου.

64. Δεξιόγριφος

Δυὸ νότες· τό τρίτο μου
Ἀπ' τάνθος ἄν λείψῃ,
Καρπὸς δὲν θά γίνῃ.
Καί τ' ὅλο σάν γίνεται,
Κανένας σὸ σπῖτι
Δὲν θέλει νά μείνῃ...

Ἀπτερος Νίκη

65. Στοιχειόγριφος

Ὡς τὰ δέκα ἔάν μετρήσῃς,
Χωρὶς ἄλλο θά με πῆς.
Μ' ἄν κεφάλι μοῦ κολλήσῃς,
Πλούσιος ἐγίνες εὐθύς.

Δροσερὸ Μελτέμι

66. Μεταγραμματισμός

Τὸν κόσμον ὅλο ἐφώτισε
Μὲ τοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια
Καὶ δόξα ἔχει μεγάλη.
Τὴν κεφαλὴν του ἄλλαξες;
Τὸν τόνο του κατέβασες;
Αὐτὸς φωτίζει πάλι!

Σπυρίδων Σάνδης

67. Ἀναγραμματισμός

Ἀνάποδα διαβιάς
Ἀρχαῖο βασιλιάς,
Κι' ἄθελα κατεβάζεις
Τὴ δυνατὴ λαλιά,
Ἡ τὴ γοργὴ μετριάσεις
Εὐθύς περπατήσι.

Ναῖς

68. Δικτυωτὸν

*****—Σοφὸς καὶ τερπνὸς
***** [σύντροφος]
*****—Ἰδιότης τῶν σωμάτων

*****—Ἐπιστήμη, μάθημα

*****—Ρῆμα κοινὸν
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.
Τάκης Γ. Χουρδάκης

69. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 4 5 = Γεωγραφικὸς ὅρος
2 6 5 1 5 4 = Πρέπει νὰ τιμωρηθῇ
3 7 6 5 4 = Μέγας ποταμὸς
4 5 3 5 4 = Λεῖψανον
5 3 6 2 5 6 = Πτηνὸν ἄγριον
6 5 4 5 4 = Κακὸν
7 1 5 4 = Φυσικὸν φαινόμενον
Γιαννάκης Ι. Ζαχαριάδης

70-74. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Κρόνος, Ἀῆλος, σκόρος, κηρός, Αἶμος.
Γλυκοχάραμα

75. Διπλὴ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ὀμηρικὴν βασίλισσαν, τὰ δὲ δευτέρω γράμματα τραγικὸν βασιλεῖα:

1, Κράτος τῆς Εὐρώπης· 2, Ρωμαῖος φιλόσοφος· 3, Ὅρος βαλκανικόν· 4, Ἀνεμὸς· 5, Προφήτης.

Ρωμαῖος Πρίγκιψ

76. Φωνηεντόλιπον

χσ - τν - γνσν - * * - φλκς
Μῦρον τῆς Ἀνδρού

77. Γριφος

τις τις κεπα
Π' τις κεπα
τις τις κεπα
Λευκάτας

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεω· τοῦ φύλλου 43

582. Καρπενήσιον (Κάρ, πένης, ἴον.)
—583. Ξάνθος-άνθος.—584. Ἀμμιων-ἄμβων.—585. Ἀλκαθος-κάλαθος.

586.

Μ	Α	Ο	Σ	Ν	Ο	Σ
Τ	Ε	Υ	Υ	Η	Ε	Ω
Κ	Ο	Ν	Ο	Θ	Ω	Λ
Σ	Ο	Σ	Ν	Ν		

587. ΡΑΣΠΟΥΤΙΝ (Ἀσσυρία, σπόρος, πυρῖτις, Ὀποῦς, Ὑπατία, τρίαίνα, Ἰσπανία, νάτιον.)—588. Λαγὸς τῇ φτέρῃν ἔτριβε, κακὸ τῆς κεφαλῆς του. (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στήλας ἐκ τῶν κάτω, ἀριστερόθεν καὶ δεξιόθεν ἐναλλάξ.)—589. ΧΡΝ-ΦΔ, ΗΕΑ-ΕΕ—Χρόνου φρίδου, Μηδένα ψέγε (ΧΗ-μεία, ΡΕΑ, ΝΑπολέων, ΦΕιδίας, ΔΕυκαλίτων.)—590. Σέβον καὶ τήρει τὰ πάτρια (σέ βου κε, τί ρητά, πα τρία.)

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταὶ μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομὴ των, νὰ τήν ἀνανεώσουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ με ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἐξοδὸν νὰ ἐδῶν ὑπενθυμίζω σὶν καθένα ἰδιαιτέρως Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΝΕΟΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ

Διὰ 1 ἔως 10 το πολὺ λέξεις μὲ ἄλλα στοιχεῖα δρ 6, το ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἢ λέξεις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα δρ 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ 1.50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ 5. Ὁ μὴ συνδρομηταὶ πληρῶνται τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΛΒ'—49]

Διαπλάσπουλα, ψηφίσατε τὸ ὥραϊο ψευδώνυμο: **ΟΝΕΙΡΟΠΛΕΧΤΡΑ**

[ΛΒ'—50]

Χίλια χαίρετια σὺ Διαπλάσσοσμον καὶ ἰδιαιτέρως σὺ **«Βατραχάκια»**.

Μπελίνα

[ΛΒ'—51]

Βαρῶνε ντὲ Τριονκαταράτ, ποῖος σὲ καταράστηκε, παιδί μου;.. Χωρὶς ἄλλο οἱ εὐγενέστατοι ἀντίπαλοί σου. Ε! Λοιπὸν, παιδιά, ἀκούστε: Οἱ εὐγενέστατοι τὸν καταράσθηκαν τόσο πολὺ!, πού ἀντὶ νὰ εἶναι ἄπλως, Καταράτ, ἔγινε Τρίς! Καταράτ!.. Σοῦ εὐχομαι καὶ εἰς ἀνώτερα.

Ἀρετοῦσα

[ΛΒ'—52]

Τὸ Κρητικὸ Ἀκρογιάλι, στηριζόμενο σὴν προτίμησιν τοῦ Διαπλάσσοσμου ἰδίως τοῦ Κρητικοῦ, ἔρχεται σὺ Δημοψήφισμα.

[ΛΒ'—53]

Οἱ (ΛΑ'—698) Διαγωνισμοὶ τῆς Χαλκίδος παρατείνονται ἐπὶ διμήνον.

[ΛΒ'—54]

Μαργαρίτα τοῦ Φάουστ, γιὰ τὴν δὲ γράφεις; περιμένωμεν ἀνυπόμονα.

Χαραυγὴ, Ἀγνή

[ΛΒ'—55]

Εἰς ὅλα τὰ Διαπλάσσοπουλα-ες εὐχομαι τὸ νέον ἔτος εὐτυχές.

Νίκη

[ΛΒ'—56]

Εὐχαριστῶ ὅσα Διαπλάσσοπουλα-ες μοῦ ἔστειλαν γραμματάκια καὶ τοὺς ἀπάντησα.

Μικρομέγαλη, Λυσόχαρτο, Ἰδαλγέ, Ρόδη Οὐράνη, Τραγοῦδι τῆς Λευτεριάς, Ἐρεϊκή, Κάποις, Μυρέττα, Νάρκισσος, Τζίνα καὶ Πίκρα, ἕνα γραμματάκι σας ἡ ἕνα τετραδιάκι σας θά μοῦ ἔφερνε μεγάλην χαρὰν. Νὰ περιμένω; Ἐάν δέχεσθε, γράψτε πρῶτος εἰς τὴν ἐξῆς Δ/σιν: Mme Elisabeth Petala. Pour Niki. Tarlabachi 172, App. No 5, Beyoglu, Turquie.

Νίκη

[ΛΒ'—57]

Τριβραχος, διμήνος Διαγωνισμὸς Μ. Μυστικῶν. Ἀγαπημένα μας ἀδελφάκια νὰ περιμένωμε; Διὰς: Σβολόπουλον, Ὁλυμπίας 8, Πειραιᾶ, διὰ:

Ἀγνήν, Χρυσάνθεμο

[ΛΒ'—58]

Ἡ ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΒΡΟΧΟΥΛΑ, κατέρχεται σὺ δημοψήφισμα ἔχοντας ἐμπιστοσύνη σὺ καλαίσθητο γούστο τοῦ Διαπλάσσοσμου.

[ΛΒ'—58]

Βαθὰ συγκινημένος, εὐχαριστῶ τὰ εὐγενικά Διαπλάσσοπουλα πού με συγχάρηκαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία μου σὺ «Πένταθλο». Εὐχομαι νὰ γιορτάσουν κι' αὐτὰ μιὰ τέτοια καὶ καλύτερη νίκη.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

[ΛΒ'—60]

Στηριζόμενος σὺ εὐγενικά σας αἰσθήματα κατέρχομαι σὺ Δημοψήφισμα.

Πληγωμένος Ἀετὸς